

CRIME CITY LEEUWARDEN VRAAGT OM EEN PROFESSIONEEL DEBAT

OKTOBER 2023

NEEM MEE
ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

live wadders

HENK HASENBOS:

BEHANGEN IS MIJN PASSIE, DAT VIND IK NOG LEUKER DAN SCHILDEREN

Wouter van Uffelen SILBERMANN NIGHT TERUG VAN WEGGEWEEST PAG 2	Ton Eijer EEN BOULEVARD VOOR DE DEUR PAG 4	Chris Vegter SAMBA: EXTRAVAGANTIE IN DE WINKELSTRAAT PAG 5	Omar Smids MET TEGENZIN GING IK OP DANSLES PAG 8

HOE MEAR ENGELSE ANDÚDING FAN DE FERFOERSMIDDELS, HOE ELLENDIGER UT OP STRAAT WUDT

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

‘ALS JE AAN HET LEVEN DENKT, DAN DENK JE AAN EEN HUISKAMERSFEER’

‘Eetcafé Het Leven aan de Druifstreek is een unieke zaak op een mooie plek aan een statige straat.’ Wouter van Uffelen en Curt Gonzales hebben door de corona-epidemie een pittige tijd achter de rug, maar gaan er weer vol tegenaan. ‘Dit zijn eigenlijk drie zaken ineen, waar kleine en grote groepen een aangename tijd kunnen beleven. We zijn sinds een half jaar begonnen met de revival van de roemruchte Silbermann-nights. Dat moet bij velen een bel doen rinkelen.’

Eetcafé Het Leven wordt automatisch geassocieerd met gezelligheid. Dat was al tijdens de oprichting zo’n veertig jaar geleden het geval, toen Max van der Velde (nu praamschipper) er de scepter zwaaide en aan die gezelligheid is eigenlijk in al die tijd niks veranderd, vertelt Curt Gonzales. ‘Als je aan Het Leven denkt, dan denk je aan een huiskamersfeer, gezelligheid en goedheid.’ Wouter van Uffelen vult aan: ‘De inrichting van deze zaak is niet standaard. Kijk eens om je heen in andere zaken en je ziet overal hetzelfde meubilair. Stoeltjes en tafeltjes zijn inwisselbaar. Overal ongeveer dezelfde inrichting. Ik vraag me dan af: waar is jouw identiteit. Waarmee maak je het verschil? Ik hou van horeca-zaken met smoel en Het Leven is een zaak met een duidelijk gezicht. In de coronatijd, toen we helaas niks te doen hadden, heb

ik eigenhandig een grote kroonluchter in elkaar geknutseld. Gewoon omdat dat leuk is om te doen. De kroonluchter hangt er nu als een soort statement in een zaak die door het eigenzinnige karakter gezien mag worden.’

Curt Gonzales: ‘De sfeer van Het Leven doet denken aan een comfortabele huiskamer, dat horen we vaak van onze gasten. Die vinden bovendien onze menukaart aantrekkelijk. Onze chef-kok Peter de Vries zet volop in op vegetarische en veganistische gerechten zonder de overige vlees- en visgerechten uit het oog te verliezen.’ Wouter van Uffelen: ‘We nemen de vegetariërs serieus. We maken ons er niet van af met een gerecht waar het vlees ontbreekt. Peter de Vries heeft een duidelijke keuze gemaakt voor vier à vijf vegetarische gerechten op de kaart. Dat draagt ook bij aan het profiel van deze zaak.’ Curt Gonzales: ‘De

Vries is een wandelende encyclopedie, die tovert de meest aantrekkelijke gerechten uit zijn koksmouw.’

Tijdens de moeilijke coronaperiode heeft Van Uffelen er alles aan gedaan om het bedrijf overeind kunnen houden. ‘Simpel was het allemaal niet, maar we hebben iedereen in dienst kunnen houden en hebben nu ook geen moeite om nieuw personeel aan ons bedrijf te binden. Dat zegt ook wel wat over Het Leven. De mensen weten ons weer te vinden en ik zie een opgaande lijn. De zaak is verbouwd, er is nieuw meubilair aangeschaft. Kortom: alles, het restaurant, grand-café en de bovenzaak, is weer netjes. Het wordt nog wel eens vergeten dat Het Leven ruimte kan bieden aan grote partijen. Als je binnenloopt, is het knus en overzichtelijk, maar als je de ruimten aan elkaar koppelt, dan is er plaats voor grote borrels en andere

SILBERMANN NIGHT

JE KUNT IEDERE VRIJDAG GENIETEN VAN DE SILBERMANN NIGHT IN EETCAFÉ HET LEVEN! KOM EEN DANSJE WAGEN ONDER DE DISCOBAL OP DE DANSVLOER MET DE BESTE HITS UIT DE JAREN 60/70/80/90 EN 00’S. DEZE HITS WORDEN GEDRAAIJD DOOR DE LEUKSTE DJ’S EN BANDS.

LET OP! LIJKT HET JOU LEUK OM EEN MUZIKALE BIJDRAGE TE LEVEREN AAN ONZE VOLGENDE EDITIES? OF DENK JIJ EEN MOOIE TOEVOEGING TE ZIJN VOOR ACHTER DE BAR? MAIL DAN VANDAAG NOG NAAR [INFO@EETCAFEHETLEVEN.NL](mailto:info@eetcafehetleven.nl)!

festiviteiten.’ Curt Gonzales: ‘Veel is hier mogelijk. Scholengemeenschap Piter Jelles heeft hier zelfs les gegeven toen ze omhoog zaten vanwege ruimtegebrek. Maar het restaurant heeft onze prioriteit. Hou wel in de gaten dat je ‘s weekends beter kunt reserveren wil je zeker zijn van een plaatsje.’

Wouter van Uffelen: ‘Waar we ook mee zijn begonnen, dat zijn de Silbermann-avonden. Iedere vrijdag is het grand-café de plaats voor dertigplussers die van live-muziek houden. Silbermann was altijd een populaire zaak en hoewel die groep inmiddels zestigplus is, is zij van harte welkom om de sfeer van weleer te herbeleven.’

MEESTER TITUS 1952-2023

Titus Oomes werd nog regelmatig op straat begroet met een enthousiast ‘meester Titus!’ Deze titel had hij ruim vijftien jaar geleden al afgelegd, toen hij de directeur van zijn openbare basisschool liet weten dat hij per direct ontslag nam. Wat ook de financiële gevolgen zouden zijn, het lesgeven kwam te veel in de verdrukking, vond hij.

Titus Oomes overleed in de nacht van donderdag op vrijdag 15 september, in zijn woning in Sonnenborgh aan de Mr. P.J. Troelstraweg; volkomen onverwacht, in zijn slaap; een dood zoals hij zich altijd had gewenst. Boeken waren Oomes grootste liefhebberij. Daarna volgden Lego (een slaapkamer vol) en het vrijwilligerswerk. Hij zette zich in voor het behoud van de Koepelkerk (was assistent van de familie Rollema), was torenwachter bij de Oldehove voor het Historisch Centrum Leeuwarden en verspreidde met veel plezier de maandelijkse editie van het Stadsblad Liwwadders: ‘Wanneer mogen we weer?’ Ook was hij ruim zes jaar lid van het vrijwilligersteam dat café De Ossekop in de benen hield tijdens het lichamelijk malheur van de eigenaar.

Dat hij het lesgeven mooi had gevonden en precies was met taal was tijdens die krantenronde regelmatig een onderwerp van gesprek, wanneer hij weer eens door een van zijn oud-leerlingen werd begroet. Bij de viskraam van Kramer in Stiens was het iedere maand raak: ‘Leg ze daar maar neer, meester Titus.’

Oomes vertelde dan over de leerlingen, hun ouders en over de directeurs van de scholen die gewillig meegingen met de wensen van hun besturen en tegen die van de vakkrachten in. Dat laatste vormde voor hem de reden voor de radicale breuk met het onderwijs.

Oomes was een fervent supporter van de Leeuwarder middenstand. Dat had hij als jongste zoon uit een katholiek middenstandsgezin van negen kinderen, opgegroeid aan de Huizumerlaan, meegekregen. Vader was vertegenwoordiger in schoenen en ontbood zelfs bij een gedoofde lamp de firma Tromp van de Schrans om een nieuwe in te draaien. De middenstand moest immers gesteund worden. Titus fietste de halve stad door om die plicht te vervullen. Bij bakker Tromp aan de Franklinstraat haalde hij zijn brood. Bij slager Jan de Walle aan Achter de Hoven werd voor 50 euro per week aan vleeswaren besteld. Wekelijks vertoefde hij bij boekhandel Van der Velde, waar Ronnie Terpstra hem attendeerde op de meest actuele uitgaven. Bij Kees bestelde hij zijn pantalons bij zijn flitsende, eigengemaakte shirts, en informeerde dan stevast of het wel goed ging met de zaak.

Zijn vrienden waren hem net iets meer waard dan zijn familie, zoals door zijn oudste zus tijdens de uitvaartplechtigheid werd gememoreerd. Net voor zijn overlijden toonde hij schrijver dezes trots zijn eigengemaakte gehaktballen, die de aankomende zondag zouden worden geserveerd bij zijn pas heropgerichte klaverjasclub. Hij verheugde zich er enorm op. Maar het mocht helaas niet zo zijn. Titus Oomes is 70 jaar geworden.

WIJ ZIJN DE MAKERS VAN HET ZUIVERSTE WATER

Advertorial

‘Water is niet direct een product waar iedereen bij stilstaat. Dat komt omdat het zo gewoon is en overal bijna gratis verkrijgbaar is. Maar wie zich in het onderwerp drinkwater verdiept, ziet dat de kwaliteit onder druk staat en dat water een actueel thema vormt.’ Jeroen Dijkstra en Taeke Pieter de Jong van PureAqua in Hal-lum verwachten dat de vraag naar schoon water een vlucht zal gaan nemen, want het water dat we drinken is dat allesbehalve. ‘The Guardian publiceerde onlangs een verhaal waaruit bleek dat we als consument maandelijks een pinpas aan microplastics opdrinken.’

PureAqua is een van de bedrijven van de neven Dijkstra en De Jong. In de loods aan de Donia-weg staan de zuiverings-apparaten voor particulieren en bedrijven tot de nok toe opgestapeld. ‘We zijn net begonnen, onze website is koud in de lucht, maar we verwachten veel van de verkoop omdat gezondheid, duurzaamheid en de zorg voor het milieu bij velen wordt gevoeld’, vertelt Jeroen Dijkstra.

Het systeem dat de twee ondernemers op de markt brengen noemen ze ‘de Tesla onder de waterzuiveringssystemen.’ Dijkstra: ‘Wij waren al lang aan het ondernemen, onder meer in Pottle (recycling van glas), software en een bed and breakfast, toen de watersystemen op ons pad kwamen. De waterkwaliteit in Nederland is hoog, maar, als je je erin verdiept en veel rapporten leest, niet hoog genoeg. Met een simpel meetinstrument ontdek je wat er allemaal in ons drinkwater zit dat er niet in thuis hoort.’ Na twee jaar voorstudie gaan de twee ondernemers nu de markt op. Taeke Pieter de Jong: ‘Er zijn tientallen systemen op de markt. Wij hebben gekozen voor het Amerikaanse systeem, dat al geruime tijd naar tevre-

*‘Een teug
ijskoude
berglucht
tot diep in
je longen’*

denheid functioneert. Wat wij bieden is een simpel en compacte installatie zonder al te veel toeters en bellen. Het resultaat vinden wij verbluffend. Je proeft het verschil. We hebben zoveel vertrouwen in ons product dat we honderd dagen bedenktijd aanbieden, waarin, zonder kosten, het apparaat teruggeleverd kan worden. Het apparaat is stroomloos en daardoor duurzaam, het kan eventueel ook in een camper worden gebruikt.’

Op hun website pureaqua.nl loopt het water de bezoeker bijna in de mond. ‘Die zoetzure smaak van een krakend verse appel uit je eigen tuin. Proef je het al? Een teug ijskoude berglucht

tot diep in je longen. Zo verfrissend. Het is onze missie om jou met elke slok te laten genieten en gezonder te maken. Wij zijn de makers van het zuiverste water. En we bieden jou nu de mogelijkheid om water van bronkwaliteit uit je eigen kraan te drinken. Je proeft meteen het verschil. Het smaakt frisser, het maakt de thee rijker en voller en zelfs de bloemen blijven langer in bloei.’

‘Wij zeggen: kijk eens naar de flessen water in de schappen van de supermarkt. Dat betekent een traject van: oppompen, transport en koeling. Dat is allermist duurzaam. Wij vinden dat dat anders kan en anders moet.’

*Wat wij bieden is een
simpel en compacte
installatie zonder al te
veel toeters en bellen*

Jeroen Dijkstra (l) en Taeke Pieter de Jong gingen niet over een nacht ijs met de keuze voor hun zuiveringsproduct. ‘Een appel uit de supermarkt is gezond, daar mankeert niet veel aan. Alhoewel, misschien zit er een beschermingslaagje op om de houdbaarheid te verlengen. Maar een appel uit de biologische winkel is gezonder. Zo moet je ons product ook zien’, zegt Jeroen Dijkstra. Naast de rapporten en artikelen hebben de twee zich ook georiënteerd op onderzoek van het Leeuwarder waterinstituut Wetsus. Taeke Pieter de Jong ‘Er is een enorme hoeveelheid informatie beschikbaar over dit onderwerp. Je hebt bijna een zuiveringsinstallatie nodig om die hoeveelheid te filteren. Neem de artikelen in The Guardian en NRC Handelsblad, dat zijn gerenommeerde kranten, die aangeven dat water een hot topic is en zal blijven.’

Het Stadsblad Liwwadders (sinds 1998) wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Lisanne van der Ploeg, Henk Weiland, Luuk Inberg, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie, Titus Oomes (verspreiding) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten (zie op pagina 5). Daarnaast wordt de krant geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter, Instagram (Roosmarijn Haring) en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl Stadsblad Liwwadders wordt gedrukt bij Flevodruk in Harlingen.

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIJEENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

Een mooie boulevard voor de deur

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

Ton Eijer van muziekcafé Scooter'S aan het Ruiterskwartier kan nauwelijks wachten op de grootscheepse renovatie van de straat waaraan zijn horecabedrijf is gevestigd. 'Het Ruiterskwartier moet worden ingericht als wandelgebied met doorgang voor fietsers en bevoorradingsverkeer. Als voorzitter van Horeca Nederland afdeling Leeuwarden zeg ik: die herinrichting haalt de hele straat omhoog. Dit uitgaansgebied wordt nog aantrekkelijker.'

De wandelpromenade heeft nogal wat voeten in aarde gehad. 'We zijn hier als horecastraat, met belangrijke spelers als schouwburg De Harmonie, Neushoorn en bioscoop Pathé, al geruime tijd mee bezig. Aanvankelijk was het bezwaar tegen herinrichting dat er een alternatieve route moest worden gevonden voor de stadsbussen die door de straat rijden. Die lijnen zijn inmiddels gedecimeerd van vijftien per uur naar één per uur. Ook voor die ene bus is nu een alternatieve route gevonden.' Dat betekent dat de herinrichting na 1 januari zou kunnen beginnen. 'Ik denk dat het er alleen maar beter op wordt. Er komt meer groen in de straat, de ingang van de Harmonie wil graag tegenover die van Neushoorn geplaatst worden zodat er een pleinfunctie wordt gerealiseerd en er meer ruimte komt voor terrassen. Dat is precies wat we hier nodig hebben.'

Ton Eijer begon in 2004 samen met zijn vriendin Ali de Vries muziekcafé Scooter'S in het pand van ijzerwarenwinkel Post-

mus op de hoek van het Ruiterskwartier en de Ype Brouwerssteeg. Het café had vanaf het begin een eigen identiteit. 'We wilden een muziekcafé net zoals we ook al hadden in Drachten. Dat café hebben we later van de hand gedaan om ons te concentreren op Leeuwarden.'

Ton Eijer: 'Scooter's heeft nog altijd een geheel eigen formule zoals die ons, bijna twintig jaar geleden, voor ogen stond. Een actief café waar voor diverse doelgroepen iets te beleven valt en waar alle leeftijden binnen komen en zich thuis voelen. Op woensdagavond is er de pub quiz, met een quizmaster die de diverse algemene, sport, film en muziek vragen aan elkaar praat en met daarnaast een foto en muziekronde. Reserveren voor deze quiz is aan te raden want regelmatig is het helemaal vol. De donderdag is gereserveerd voor karaoke en vanaf 19.00 uur kan er worden gezongen. Elke vrijdag en zaterdag is er live muziek vanaf 21.00 uur met op de vrijdagavond bands met eigen werk of themagericht en op de zaterdagavond staat er altijd een

Scooter'S heeft nog altijd een geheel eigen formule

coverband op het café podium. De zondag wordt er zo nu en dan ook wat georganiseerd, zo was er in oktober een Engelstalige stand-up comedyavond. Dit was een groot succes en zal weer plaatsvinden op zondag 19 november en daarna hopelijk een maandelijks terugkerende avond. Alle avonden worden bezocht door zowel jong als ouder publiek.'

EIJER EN DE VRIES SNAKKEN ERNAAR OM DE FUNCTIE VAN HUN TERRAS EEN DUIDELIJK PROFIEL TE GEVEN. 'NET ZOALS WE MET ONS MUZIEKCAFÉ DOEN, LETTEN OP DETAILS, ZO WILLEN WE HET TERRAS OOK SMOEL GEVEN. DAARVOOR IS HET VAN BELANG DAT DE STRAAT SNEL WORDT Aangepast EN HET GEHEEL EEN VERBLIJFSFUNCTIE KRIJGT WAAR ALLE BEZOEKERS EN ONDERNEMERS IN DEZE STRAAT BAAT BIJ HEBBEN. ALS VOORZITTER VAN HORECA LEEUWARDEN VERTEGENWOORDIG IK 140 COLLEGA'S IN DE STAD. HET IS EEN CLUB DIE VOOR WERKGELEGENHEID ZORGT EN AANGENAAM VERTIER. MET Z'N ALLEN PROBEREN WE DE PRIJZEN IN DE HAND TE HOUDEN EN INVESTEREN WE IN EEN AANTREKKELIJKE BINNENSTAD.'

KLAAS K. TE L.

ZELFSCANNEN BIJ DE KASSA? DAT GAAN WE NIET DOEN

Ik ben niet oud, ik leg mijn benen nog in mijn nek, zei ik tegen mijn dochter. Twee keer per week hathayoga houdt me hartstikke soepel. We waren samen onderweg naar de supermarkt. Ik vind het altijd gezellig, samen met mijn dochter boodschappen doen. Zij is ook de meest praktische van ons beiden. Ze vergeet namelijk nooit iets. Als ik alleen ga, kan ik bijvoorbeeld best het afwasmiddel vergeten dat al een paar weken op is. Ik vind dat niet erg. Eerst was ik wel af met allesreiniger en als die fles ook leeg is, spuit ik wat glasssex in het afwasteiltje. Maar als mijn dochter meegaat, hoeft dat dus niet. Die heeft een lijstje mee.

Onderweg naar de supermarkt kregen we wat discussie. Ik bedoel dat je oud gaat denken, zei mijn dochter. Je moet wel met je tijd meegaan. Als je bedoelt dat ik mijn nieuws van TikTok moet halen, zoals jij doet in plaats van de reguliere nieuwsmedia, dan wil ik wel oud zijn, zei ik. Ze had me net verteld dat de Israëlische premier heel hard gelachen had omdat er een ziekenhuis gebombardeerd was. Ze liet me het berichtje ook zien op haar telefoon. Moet je zien wie dat gepost heeft, zei ik. Mocromomo, dat is vast een goed geïnformeerde journalist. Daarna was de toon gezet voor deze ochtend.

Toen we de supermarkt binnenliepen, merkte ik dat ik mijn pinpas vergeten was. Je moet ook een betaal app op je telefoon zetten, zei mijn dochter. Daar is mijn telefoon te oud voor, zei ik. Bovendien ben ik bang dat met zo'n app mijn bankrekening leeggetrokken kan worden. Dat zeg ik dus, je denkt oud, zei ze. Ik voelde eens in de kontzak van mijn spijkerbroek en voelde daar nog wat verkreukelde biljetten. Ik heb wel cash bij me, zei ik. Dus het komt wel goed.

Mijn dochter liep meteen naar de plek waar de apparaatjes voor het zelfscannen hingen. Hé, dit gaan we niet doen, ik wil gewoon langs een reguliere kassa, zei ik. Je bent oud, zei mijn dochter. Ik ben niet oud, maar verstandig, antwoordde ik. Ik weet het goed gemaakt. We nemen twee mandjes. Ik haal wijn, kattenvoer en wc-papier en jij de rest. Ik ga langs de gewone kassa en jij langs de zelfscan. Dan mag je eerst wel eens vragen of er nog een gewone kassa is, zei mijn dochter. Ik schrok, dat zal toch wel? Gelukkig, in deze supermarkt was er nog één kassa met een kassière.

Toen ik daar tien minuten later kwam met mijn mandje kattenvoer, wijn en wc-papier, sloot ik achter aan in een toch wel lange rij. Er stonden ook jongere mensen dan ik. Zie je wel, dacht ik triomfantelijk, hoe zo denk ik oud? Er zijn heel veel mensen die gewoon langs een kassière willen

om af te rekenen. Toen ik aan de beurt was, gaf ik het meisje achter de kassa een verkreukeld briefje van twintig euro. U moet het geld in de automaat stoppen, zei het meisje. En verdomd, onder het pinapparaat was een bakje met een gleuf waar je papiergeld in kon stoppen. Het wisselgeld komt er daaronder uit, zei ze ook. Ik stopte het nogal gekreukte biljet in de gleuf. Eerst kwam het weer terug. Het is te gekreukt, zei de kassière. Ik probeerde het nog eens en toen gebeurde er helemaal niets. Na even gewacht te hebben zei het meisje, ik denk dat de automaat is vastgelopen en zette een bordje op de band met Alleen Pin. Ik heb mijn pasje niet bij me, zei ik een beetje hulpeloos. Gelukkig zag ik een eindje verder mijn dochter staan die de zelfscankassa al gepasseerd was, maar die haar boodschappen weer uit de tas moest halen omdat een supermarktmedewerker wilde controleren of alle boodschappen wel gescand waren. Toen ze zich even later langs de inmiddels nog al gegroeide rij wachtende mensen voor de kassa had gewurmd, betaalde ze door haar telefoon tegen het pinapparaat te houden. Ik stuur je straks wel een tikkie voor dat bedrag, zei ze. Ik geef je het geld zo wel, zei ik. Maar toen ineens herinnerde ik me dat mijn twintig euro nog in de geldautomaat van de supermarkt zat. Ik ga nooit weer naar zo'n Kaa Uu Tee supermarkt, zei ik. Je wordt oud, zei mijn dochter.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

• HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN EN DORPEN
 (WISSELEND)

• VERSPREIDPUNTEN
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER*
 MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: JUMBO*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK**: JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD**: ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DEN BERG, SCHOEN- EN SLEUTELSER- VICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH; **WESTEINDE**: POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WEST- EINDE; **VALERIUS**: VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY'S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN**: HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN**: LIDL*, ALDI*, CAFÉ 'T WAP, DALSHIEM FOTOGRAFIE, PIZZERIA ADRIANO; **ALDÂN**: POIESZ*, SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECH- TERP/SCHIERINGEN**: POIESZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJK- CENTRUM; **CAMBUURPLEIN**: JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*; **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT**: JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEK- LAAN E.O.**: POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET**: SNACKBAR 'T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ ATLAS; **ORANJEWIJK**: ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE HOVEN**: EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOP- STRAAT; **TIJNJEDIJK**: ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION; **WTC**: JUMBO*; **SCHRANS**: ALBERT HEIJN*, , DECO HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, SCHOOTSTRA VIS*, FIETSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*; **ZUIDERBUREN**: JUMBO*; **DE HEMRIK**: , GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMRP FRYSLÂN; **DE ZWETTE**: SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN**: RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES , ORANJE HOTEL*, AKO STATION*, STATIONS KAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RES- TAURANT SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O'RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, **IJZERHANDEL POSTMA**, DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL 'T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KEL- DERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT BOSPORUS, RESTAU- RANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAEELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT DE VLEGENDE HOLLANDER, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE BRASSERIE MARIA LOUISE, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, CROISSANTERIE VITTORIO, SNACKBAR ELY'S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUS- HOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOX • **GROU**: ESSO TANKSTA- TION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WERGEA**: SUPER- MARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP**: IT HOLT • **MENALDUM**: POIESZ • **JELLUM**: RESTAURANT JONKER SIKKE • **WEIDUM**: HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM**: POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM**: DE BLAUWE TENT, SLAGERIJ • **WYTGAARD**: FREDERIKA'S TAARTEN & SA • **STIENS**: ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP**: ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIME- RA, HOTEL VAN DER VALK • **OENTSJERK**: BAKKER BRAAKSMA • **WYNS**: DE WINZE • **GYTSJERK**: ALBERT HEIJN*, VISKRAAM BIN- NE VAN DER KOOI, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR • **BURGUM**: BOEKHANDEL FRANKE ATSMA EN ANNEKE JAGER

Prijsvraag

Chris Vegter schrijft ons: In het septembernummer van Liwwadders staat op bladzijde 5 een prachtige foto van ijsalon Samba. Waar dat was? Aan de drukke kant van de Nieuwestad, halverwege de Doeel- steeg en de pijp bij de Kleine Kerkstraat. Hoogglanzend, helder verlicht, een fifties modern interieur – zo iets had Leeuwarden niet eerder meegemaakt. Prachtig! En dat nog afgezien van het vele lekkers. Winkende vrouwen kwamen er, met kindervagens ook, zij trakteerden elkaar op een ijsje, een sorbet of zelfs een bananensplit, zittend in deze prachtige salon. Extravagantie in de winkelstraat. Wij kwamen er als scholieren ook, de fietsen tegen de voorgevel en dan giechelend naar binnen: wat een wereld van heerlijkheden! Ijsalon Samba dus – eindelijk kwam de naam eruit toen ik hevig zat te broeden op ‘hoe heette het ook al weer’ – en gelukkig zat de klank nog in mijn hoofd. Bij de zwart/witfoto zie ik het interieur weer in kleur voor me: een verloren gegaan paradijs!

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Tromp- straat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

LIWWADDERS 25 JAAR JUBILEUMPROGRAMMA

- **1 NOVEMBER PUBKWIS. EEN AMUSANTE KWIS OVER LIWWADDEN EN DE WERELD EROMHEEN IN HET ORANJE BIERHUIS. AANVANG: 20 U. ENTREE: 5 EURO P.P. (TEAMS, BESTAANDE UIT VIER PERSONEN, AANMELDEN VIA INFO@LIWWADDERS.NL OF TEL. 058-2133138)**

- IN VOORBEREIDING
- LIWWADDERS JAZZCAFÉ IN DAX GASTROBAR

- PRESENTATIE BOEK HET VROLIJKE LEVEN IN EEN PROVINCIEHOOFDSTAD

VOOR DE WANDELINGEN IS ER PLAATS VOOR EEN BEPERKT AANTAL DEELNEMERS; DEELNAME IS GRATIS

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

Behangen is mijn passie

Advertorial

Foto: Simon van der Woude

‘Behangen is mijn passie, dat vind ik nog leuker dan schilderen.’ Henk Hasenbos van het gelijknamige Leeuwarder schildersbedrijf ziet een kale wand onder zijn handen het liefst veranderen in een mooi, sfeervol geheel. ‘Wij plakken alles. Het is mooi werk om bijvoorbeeld een slaapkamer een accentje te geven met fotobehang. Als je kiest voor behang moet je dat eerst in het echt zien, even voelen.’

Het kleinschalige schildersbedrijf van Hasenbos bestaat uit zes personen onder wie één vrouw. ‘Het is een mooi vak, hoewel, als je buiten werkt je te maken hebt met allerlei weersomstandigheden.’ Vooral deze zomer was het raak. ‘Dan was het te heet of te nat of het waaide.’ Desalniettemin is de ploeg van Hasenbos flexibel in te zetten. ‘Het is soms wat geregeld, vaak kom ik niet aan schilderen of behangen toe, maar de klus lukt altijd. Er is werk zat en dat is er altijd geweest.’

Driekwart van de opdrachtgevers van Hasenbos komt van particulieren. Een kwart van bedrijven en instellingen. ‘Dan moet je denken aan woningcorporaties waarvoor we het Rode Dorp schilderden: 127 woningen. Of de flat aan het Van Harinxmaplein: 80 woningen. Maar het merendeel is particulier. Vooral de ondernemers in de horeca weten ons te vinden. We hebben bijna het hele Ruiterskwartier in de verf gezet.’

Een van die noemenswaardige horecaopdrachten was het horecabedrijf In de Brouwerij, de zaak van Willem Adema, aan het Zaailand. ‘Dat is een prachtig historisch pand met een rijke geschiedenis. De plafonds zijn gerestaureerd door een gespecialiseerd bedrijf. Wij hebben het behang- en sauswerk gedaan, ook in de hotelkamers.’ Bovendien

‘Eigenlijk ben ik druk met managen en sta helaas niet al te vaak meer op de ladder’

is dit het pand van voorheen de behangselpapierhandel Rath en Doodeheefver. ‘Dat vond ik wel grappig, want toen dat nog bestond was ik hier ook al aan het werk.’ Tijdens het gesprek wordt Hasenbos gebeld door de eigenaar van café De Kantelaar in de Doelesteeg. Of hij de voordeur even kan behandelen. ‘Dat pak ik even tussendoor. Eigenlijk ben ik druk met managen en sta helaas niet al te vaak meer op de ladder.’

Volgens Hasenbos hangt het aangeboden werk voor zijn bedrijf

samen met het vertrouwen dat de opdrachtgever in het bedrijf heeft. ‘Ze moeten ervan op aan kunnen dat je voor een gunstige prijs goed werk levert en dat het werk op de afgesproken datum klaar is. Daarom is het ook belangrijk dat je een hechte ploeg werknemers hebt. Iedere vrijdag gaan we met de ploeg naar de Cambuurbar of naar het Wapen van Leeuwarden. Dat is gezellig en goed voor de motivatie. Met een vrouw in de ploeg heerst er ook een ietwat andere sfeer, meer respect voor elkaar. Ja, de

In 1979 begon de jonge Hasenbos, opgegroeid in Werkmanslust en in de Linneausstraat, als schilder bij het bekende bedrijf Wits in de Kanaalstraat. Daarvoor had hij de LTS schildersopleiding aan de Nijlânsdijk gedaan. ‘Je ging van aspirant gezelschap naar gezelschap en zo kreeg je het vak in de vingers. Elf jaar ben ik bij Wits aan het werk geweest en daarna elf jaar bij De Noordhoek en nu al weer 23 jaar aan het werk als zelfstandig bedrijf.’

flauwe grappen worden nog wel gemaakt, maar zij staat haar mannetje. Ze laat niet over zich heen lopen.’

Een pand moet je eigenlijk om de vijf of zes jaar in de verf zetten, vertelt Henk Hasenbos. ‘Dan ben je zeker dat het niet van je af gaat. Een tussenbeurt na drie jaar is aan te bevelen.’ Hoewel het team van Hasenbos volop in het werk zit bedraagt de wachttijd voor een buitenklus gemiddeld een kleine drie maanden. ‘We pakken, als het meezit, een

klus even tussendoor. We doen alle schilderwerk, binnen en buiten. Klein houtrot kunnen we zelf repareren. Sauzen, behangen, het plakken van glasvezel, het spuiten van muren en het behandelen van trappen en radiatoren kun je aan ons overlaten. Ook worden we steeds vaker ingeschakeld bij aanstaande verhuizingen. Voor het verkoopklaar maken van de woning staan we paraat. Even de boel netjes maken voor de verkoop, dat is voor de verkoper vaak een hele geruststelling.’

DEERTIG JAAR VRIJWILLIGER BIJ DE BRANDWEER

HENK HASENBOS WAS BIJNA DEERTIG JAAR VRIJWILLIGER BIJ DE LEEUWARDER BRANDWEER. ‘JARENLANG SLIEP IK MET DE SOKKEN AAN. BIJ DE TWEEDE PIEP HAD IK DE BROEK AL AAN. JE LÉGGE DUR OP. DE BRAND IN DE FRIESLAND HAL, WINKELCENTRUM BILGAARD, DE FEBO, DE VEILINGHALLEN EN KOTA RADJA AAN HET GROOT SCHAVERNEK HEB IK ALLEMAAL MEE-GEMAAKT. DE MOOISTE BRAND? DAT IS EEN WONINGBRAND OF CAFÉBRAND ZONDER SLACHTOFFERS. DAN ZIT JE GESPANNEN IN DE AUTO EN BENT SUPERGECONCENTREERD. DE MOOISTE VOND IK CAFÉ THE ROOSTER AAN BIJ DE PUT. EEN BINNEN-AANVAL. DAN STA JE LEKKER MIDDEN IN DE SCHROEIENDE HITTE. EEN HALF UURTJE MAX EN HET WAS ONDER CONTROLE.’

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

REDACTIONEEL

Zaken waarmee u zit pakken wij graag op. We zien dat onze lezers onze krant en website waarderen en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u onze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 t.n.v. Veldman Journalistieke Producties. U kunt uw bijdrage ook overmaken aan de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Deze stichting is gelieerd aan Liwwadders, het bestuur bestaat uit Bearn Bilker (voorzitter), Sietske Inberg, Hester Witteveen en Kor van der Meulen. Het rekeningnummer van de Stichting Loods 50 is NL88 RABO 0355.1954.96 onder vermelding donatie en uw e-mailadres. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor onze donateursbijeenkomst.

Als u het stadsblad leest, dan merkt u dat Liwwadders niet zomaar een huis-aan-huisblaadje is. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, sporthallen, stamtafels, kantines en wachtkamers) gratis verkrijgbaar in de gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er meestal aangevuld.

Bent u als ondernemer/vereniging/zzp'er geïnteresseerd in een bedrijfsreportage, viert u binnenkort feest of wilt u iemand in de bloemetjes zetten: neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Uw betaalde advertorial wordt gratis doorgeplaatst op onze website en via onze andere mediakanalen. Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

Nieuw coronanieuws en andere zaken lees alle berichten op www.liwwadders.nl

✳ De AKO lektuurhandel verdwijnt van het Leeuwarder station. Na tientallen jaren een belangrijk verkooppunt van boeken, kranten en tijdschriften te zijn geweest gaat de deur aan het eind van het jaar op slot. ProRail heeft de huur opgezegd. Elders in het land staan er nog 15 AKO's op de nominatie om te worden gesloten. Aanvankelijk was AKO een Brunaverkooppunt.

✳ Na het winkelcentrum in Westeinde gaan ook de centra in Nijlân (Willem Alexanderplein en Uiterdijksterweg) op de schop.

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

In terugkijken ben ik geen ster. Met het ge-och-heden-ja rond in Leeuwarden afgebroken panden schieten we niks op. Het rijtje is bekend: De Klanderij aan het Zuiderplein, De Nederlanden in de Zuiderstraat, het Amelandshuis aan de Voorstreek, De Nieuwe Doelen in de Minnemastraat en Amicitia aan de Wirdumerdijk. Alom is er nu bewondering voor de grote muurschildering bij de spoorwegovergang aan de Schrans waarop de in 1972 afgebroken monumentale watertoren prijkt. Wat onze stad heeft met de her en der plots opduikende muurschilderingen is mij een raadsel. Bij deze zeg ik: Waar was u toen de afbraak aan de orde kwam? Ik heb u niet gehoord. Liever kijk ik naar de mensen die in dat woonpakhuis waarop de muurschildering is aangebracht zijn opgeborgen. Die hadden, als wij niet hadden opgelet, nu uitgekeken op het beeld van Betje Cohen, dat achteloos op een verkeersdrempel werd geparkeerd omdat wethouder FRISO DOUWSTRA cultuur niet op waarde weet te schatten.

In dit verband trof mij een artikeltje in de LC van oud-politica ANNET VAN DER HOEK. Van der Hoek schreef dat zij als secretaresse van het waterleidingbedrijf, eigendom van de toren, bij toenmalig burgemeester BRANDSMA, tevens commissaris van het bedrijf, haar vinger had opgestoken om voor het behoud van de toren te pleiten. Met een dergelijk schrijven van: kijk mij eens, moet je decennia na dato altijd een beetje oppassen. Hoe ver heeft Van der Hoek haar vinger in de lucht gestoken? We weten het niet. Staat Van der Hoek bekend

als voorvechtster van historische zaken? Is zij begaan met de waterkwaliteit of het in zwang geraakte onderwerp duurzaamheid? We weten het niet. Wat we wél weten is dat de sociaaldemocraat Annet van der Hoek ooit in dezelfde krant werd geportretteerd als trotse eigenaar van drie of vier auto's, misschien waren het er wel vijf, van het merk Saab, waaronder enkele cabrio's. Nou zegt dat niet alles, mogelijk worden de vijf Saabs ingezet voor de inzameling van producten voor de Voedselbank, maar het beeld stond wel ver af van

het door haar gepropageerde gedachtegoed. Dus hoe het met de actie Annet voor de toren zit? Ik heb zo mijn twijfels.

Ik stel voor dat we in de Vlietzone, het afvalputje van de gemeente Leeuwarden, ook een paar muurschilderingen op de panden kalken. Graag iets minder zoetsappige. Na de schietpartijen in de wijk op de Bleeklaan, het Vliet en in de Evertsenstraat is hier plaats voor een paar levensgrote Uzi's of Kalasjnikovs. Of misschien wel voor een mooie brisantbom. Ook een portret van oud-wethouder HENK DEINUM (PvdA), die zo'n vijftien jaar geleden wandelend in de Pieter Feddesstraat draconische maatregelen tegen huisjesmelkers in het vooruitzicht stelde, zou niet misstaan. Het bleef bij een mooi fotootje in de krant. Een portret van de geïntimideerde en bedreigde bewoners die de wijk verlaten, omdat de gemeente onzorgvuldig om is gegaan met hun privacygegevens, zou ook een mooi thema zijn voor een muurschildering.

En anders kunnen we het portret van onze Liwwadder VVD-staatssecretaris AUKJE DE VRIES een plek in de wijk geven. In neem aan dat zij op de hoogte is gesteld van de laatste rapporten die over de criminaliteit in Leeuwarden zijn verschenen, waaruit blijkt dat het drugsgebruik hier tot grote hoogte is gestegen en te vergelijken is met dat in Amsterdam. De Vries is, zo las ik, al afgereisd naar Ecuador, spil in de cocaïnehandel, om met RALPH SUASTEGUI, hoofd van de Ecuadoraanse douane, de problemen in de Leeuwarder wijk te bespreken. Misschien dat deze buitenlandse bemoeienis een oplossing nabij brengt. Er is vast nog wel een plekje voor een schilderij van Aukje en Ralph in de wijk te vinden.

WEIDUMERHOUT 'WAAR DE DRUKTE ZWIJGT EN DE STILTE SPREEKT'

Kun je in deze hectische en altijd drukke maatschappij nog ergens écht tot rust komen? Een plek waar je bewust en onbewust je accu weer oplaadt en geniet van rust, ruimte en natuur wat voor Friesland eigenlijk heel normaal is? Zes kilometer ten zuiden van Leeuwarden vindt u Hotel-Restaurant WeidumerHout. Een landgoed van 3,5 hectare met een traditionele Friese kop-hals-romp-boerderij uit 1867. Het hotel telt 22 kamers waarvan 10 zeer unieke buitenkamers ruim opgezet in het weiland. De slogan luidt niet voor niets: 'Waar de drukte zwijgt en de stilte spreekt.'

In de loop der jaren zijn er vele namen verzonnen. Tiny houses, kubuswoningen, containers, hutjes, hokjes, hutten, lodges, buitenunit, etc. De vele namen die worden verzonnen bevestigen hoe uniek dit concept is. Het is eigenlijk pas goed te begrijpen als u ze heeft gezien. Het contrast is mooi: Groen weiland, grazende koeien en de skyline van Leeuwarden met Achmea-toren op de achtergrond. Als Leeuwarders weten we natuurlijk wat Friesland te bieden heeft. Vanuit WeidumerHout laten wij onze gasten, die voornamelijk uit de Randstad, België en Duitsland komen, soms zelfs uit Saudi-Arabië, dit graag zien. De gasten zijn niet te gast in een hotel maar te gast in de natuur. Elk jaargetij heeft iets bijzonders. Na het voorjaar barst de natuur uit haar voegen. U ziet de vogels druk heen een weer vliegen om nestjes te bouwen en de jonge frisse bladeren in de bomen dansen rustig in de wind. Het is duidelijk. De zomer staat voor de deur.

Voor ontbijt, lunch, borrel en diner bent u ook van harte welkom in het restaurant. Ook gasten die niet in het hotel verblijven kunnen hier terecht voor eerdergenoemde maaltijden. De keuken onderscheidt zich op een bijzondere manier. Lokale en duurzame producten staan centraal, met een eigenzinnige draai van onze cheffkok. Het rundvlees is van 'eigen koe' die volledig energieneutraal en biologisch is grootgebracht. De paling komt bij ons uit de vaart (de Zwette, tussen Leeuwarden en Sneek) van Fiskerij Ale de Jager. De (biologische) eieren zijn van BioBoer Pieter uit Tzum en de geitenkaas komt van de Molkerei, 'geitenkaas van 't Wad'. De gastheer of gastvrouw adviseert u graag een bijpassende wijn of streekbier.

WeidumerHout beschikt over een vergaderzaal waar u in alle rust kunt vergaderen. Lekkere koffie, uitgebreide lunch en goede mogelijkheden voor een verfrissende wandeling is wat u kunt verwachten. Ruime parkeergelegenheid en een elektrische laadpaal is standaard beschikbaar.

**GRAAG OAN'T SJEN BIJ
WEIDUMERHOUT!**

DE GEZONDE APOTHEEK

OOK OP
ZONDAG GEOPEND
VANAF 12.00 TOT 19.00 UUR
VALERIUSSTRAAT 63,
8916 EA LEEUWARDEN
058-2153399

www.gezondeapotheekeeuwarden.nl

40 JAAR DANSSCHOOL
OMAR SMIDS

Door Andries Veldman • Foto: Simon van der Woude

‘Hub Adema bracht mij het enthousiasme voor het dansen bij’

Bekende en minder bekende namen van kleurrijke figuren uit Leeuwarden rijgt Omar Smids moeiteloos aanen wanneer hij op zijn praatstoel zit in zijn dansschool aan de Ampèrestraat. Bij de herinneringen aan de Nieuweburen en de Butterhoek, waar hij opgroeide, gaat het al gauw over Pietje Roozendaal en Pietje Scheer. Of over autohandelaren Arie van den Berg en Jan Riedstra, de latere vastgoedmagnaat die in dit stadsdeel met zijn handel begon. ‘Jopie Knoops zat er met zijn ijsstaven voor de visboeren. Je had Slof, de groenteboer en even verderop zaten de Dingly Boys. Terhene had er een snoepwinkel en Jan de Ruiter (‘wie rekenen kan, koopt olie bij Jan’) startte hier met zijn handel.’

Omar Smids verhuisde als jongen naar De Kelders waar zijn stiefvader Herman Rodenburg met moeder Gerda Kouer op nummer vijftientig het Magazijn Electro bestierde, pal naast De Optimist van Jaap Hielkema met ongeveer eenzelfde assortiment, aangevuld met tuingereedschappen. ‘Dat ging allemaal heel gemoeidelijk. Dat beet mekaar niet. Tegenover ons had je Silvo (uurwerken), Sitskoorn, dat was de winkel van de ouders van Ria Bremer (later bekend als journalist bij AVRO’s Televisier Magazine en presentator van het populaire kinderprogramma Stuif es in en de medische rubriek Vinger aan de pols). Niermeyer had je rechts van ons en installatiebedrijf Dekker zat in het geboortehuis

Deze maand viert Omar Smids (68) zijn 40-jarig jubileum als dansschooleigenaar. Net nog heeft hij de bar en de entree van zijn dansschool geverfd. ‘Gewoon de zaken oppakken die opgepakt moeten worden. Daar voel ik mij nooit te groot voor. We gaan gewoon door zolang ik er plezier in heb. We hebben weer een paar mooie feesten en partijen in het verschieft en de dansschool functioneert naar tevredenheid.’

‘Die kleurrijke middenstanders, die nergens bang

van Mata Hari. Kor Venema zat op de hoek met zijn schoenherstelbedrijf. Verderop had je de parapluwinkel (nu ijssalon Min 12), daarnaast Engeldoer met gereedschappen en een sigarenwinkel. Meindertsma zat er met schoenen. Aan de overkant zat It Betikje, of De Werkman, met de bijzondere mevrouw Ilja van den Borg-Fazekas, een Hongaar-

se die waakte over de kassa. Op zaterdag was ik er hulp. De Kelders was een levendige buurt met florerende middenstanders. Rijk aan verscheidenheid. Die kleurrijke middenstanders, die nergens bang voor waren, mis je tegenwoordig.’

Terugkijkend is de lijst van activiteiten die in de loop der

tijd de revue passeerden indrukwekkend. Drie jaar geleden verscheen er bijvoorbeeld nog een boek over de danstopper George Lloyd (ooit mondiaal nummer drie in de danswereld). Daarin werd zijn Leeuwarderperiode, behalve dan die van zijn overhaaste vertrek door, zullen we maar zeggen onopgehelderde oorzaken, uit de Friese hoofd-

stad, gememoreerd. ‘We hebben wat met hem beleefd’, zegt Omar onderzoekd.

‘Als twaalfjarige stond ik al in de winkel. Van de Sint Anthonyschool ging ik naar de Willem Lodewijkschool aan de Druifstreek en later naar de LTS aan de Nijlândsdijk waar ik elektrotechniek deed. Via de streek-

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden, staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €10,-
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-44449349
gastrobardax@gmail.com

STUDIO 8

VOOR JE MOOISTE LOOK
KOM JE NAAR STUDIO 8
IN EEN PRACHTIGE AMBIANCE

STUDIO 8 • NIEUWESTAD 87 • LEEUWARDEN • 058-8437997

STAPPERS VAN TOEN BIJ OMAR SMIDS

Stappers van Toen belooft weer een weergalozende avond te worden met gouden hits en lekker dansen. De bekende Liwwadder dj's en gangmakers Koos Wielenga, Nelis Smith en Dikkie Smids staan op zaterdag 28 oktober weer garant voor een wervelende show. Het zijn mannen die hun sporen hebben verdiend in het Leeuwarder uitgaansleven.

De bekende hits die in de dansschool van Omar Smids in de Ampèrestraat (naast de Welkoop) gedraaid zullen worden brengt de herinneringen aan disco's als Barcarolle (Ruiters-

kwartier), La Bella (Grote Hoogstraat), Golden Oldies (Oldehoofsterkerkhof), Black and White (Menaldum) en C'est ça (Grote Hoogstraat) weer boven. Het zijn krachtige hits uit de jaren 70, 80 en 90 die kwaliteit vertegenwoordigen.

Met veel plezier zullen de dj's Koos Wielenga, Nelis Smith en Dikkie Smids met hun keuze van muziek de avond tot grote hoogte brengen. Het belooft een ouderwetse stapavond te worden. Vanaf 20 uur gaan de deuren van de sfeervolle dansschool open. Bestel snel de laatste kaarten via 06-53354200.

voor waren, mis je tegenwoordig'

school kwam ik bij groothandel Sligro terecht en daarna moest ik in militaire dienst in het Duitse Seedorf waar ik een havo-opleiding volgde, later aangevuld met een LOI-cursus en een opleiding tot jongerenwerker.' Ook haalde hij een vliegbrevet om met Cessna's te kunnen vliegen en een duikbrevet. Op vakantie in Turkije raakte Omar ernstig gewond tijdens het duiken. Zijn toenmalige vrouw Ada werd slachtoffer van een ernstig dui-

Wat hij aanvankelijk minder leuk vond, werd uiteindelijk toch zijn passie: dansen. Als vijftienjarige begon Omar 'met tegenzin, het moest van mijn ouders' met dansles bij Hub Adema, dé dansschool in die jaren. 'Daar waren ze blij met mij, want dansscholen hebben altijd een tekort aan jongens. Dou bist daar Popie Jopie. Hub bracht mij het enthousiasme voor het dansen bij en na mijn diensttijd pakte ik het dansen weer op samen met het Engelse danspaar George en Alyson Lloyd. Naast disco en rock-and-roll brachten zij moderne ballroom- en latin-technieken mee. Zo werd 'the English way' geïntroduceerd en dat doen we nog steeds.' Omar woont met zijn vrouw Binny in Hurdegaryp. 'We gaan rustig door.'

In september 1983 startte Omar Smids zijn eigen dansschool in

de voormalige discotheek Barcarolle aan het Ruiterskwartier, nu Neushoorn. 'We begonnen als eerste dansschool met Aerobic, de wereldwijde fitnesshype gepromoot door filmster Jane Fonda en Top Pop-ster Penny de Jager.' Hiphop, Breakdance en Electric Boogie volgden in rap tempo. Dirty Dancing kon niet ontbreken na het succes van filmtoppers als Saturday Night Fever, Grease en Fame. 'Waar anderen niet durfden sprongen wij direct in.'

'De tango is mijn favoriete dans. In Buenos Aires gaf ik demonstraties met Suzan Batstra. Actief dansen doe ik nu niet meer, maar ik houd mijn niveau bij met lesgeven op alle niveaus. Het draait om techniek, dat is de erfenis van leermeester George Lloyd.'

'De man met de wasbeer mut mij trouwe'

'De man met de wasbeer mut oans trouwe.' Dat verzoek kreeg Omar Smids, die enkele jaren als trouwambtenaar fungeerde, van Piet Roosendaal. 'Hij zei: de man met de wasbeer moet mij trouwen. Als twaalfjarige hielp ik Jan en Tiny van der Baan die een dierenwinkel hadden in de Oosterstraat met het schoonmaken van de bakken en kooien. Later had ik thuis een wasbeer die op een gegeven moment ontsnapte. Iedereen erachteraan, maar het dier liet zich niet vangen. Zelfs mijn broer kreeg een beet. Tot de baas kwam opdagen. Het verhaal haalde de krant en Pietje vond het na al die jaren nog altijd zo indrukwekkend dat hij mij vroeg hem te trouwen.'

DIT JOURNALISTIEKE INITIATIEF STEUNEN? BEZOEK DAN WWW.LIWWADDERS.NL

D-R-A-A-D-J-E-S N-A-A-R L-E-E-U-W-A-R-D-E-N

DOOR SIETSKA POEPJES

Sommige mensen hebben een vast ijkpunt in hun leven. Een oorsprong om naar terug te keren of een poolster om zich op te richten. Een ouderlijk huis kan zo'n ijkpunt zijn maar bijvoorbeeld ook de plek waar iemand eens een waanzinnig mooie vakantie heeft beleefd. Mensen wenden hun blik, volgens een bepaald natuurlijk ritme, naar die plek. Leeuwarden is niet zo'n plek voor mij. Mijn leven speelt zich meer af in de Zuidwesthoek van Fryslân en mijn neus probeert altijd de zoete zeewind, met een vleugje Waddenzee, op te pikken. Toch lopen er in mijn leven draadjes naar Leeuwarden. Geen dikke kabels in een diepe ondergrond. Maar ook geen ragfijne spinne-webdraadjes die bij een eerste de beste wilde armslag aan flarden liggen. Het zijn persoonlijke verbindingen die toch een band met onze provinciale hoofdstad smeden. Ik neem u mee langs enkele van die draadjes. Draadjes die ik niet graag had willen missen in mijn leven.

De allereerste keer dat ik bewust in Leeuwarden was, staat duidelijk in mijn geheugen gegrift. Aan het einde van de jaren 80 werd in de Harmonie een Wordt Vervolgd-clubdag georganiseerd. Mijn mem reed naar Leeuwarden met een achterbank vol kinderen die vol verwachting de tekenfilmbeurs wilden bestormen. Een olijk bestrikte en rondbuikige presentator, Han Peekel welteverstaan, presenteerde wekelijks op tv het strip- en tekenfilmprogramma Wordt Vervolgd. Vol passie vertelde Peekel over de nieuwe strips die op de markt kwamen. Ook kwamen tekenfilmfragmenten voorbij die het evenwicht tussen onschuld en brute gewelddadigheid goed wisten te bewaren. De gewelddadige wijze waarop de coyote telkens stierf, terwijl hij de rappe roadrunner probeerde te vangen, was een prominent onderdeel van de afleveringen. De Leeuwarder stripbeurs bood duidelijk mogelijkheden die in Makkum niet voorhanden waren. Sticker ruilbeurzen, Han Peekel in levende lijve maar ook de imitatiewedstrijden. Hoewel ik het zelf niet durfde, klom menig Fries kind tijdens de beurs op het Harmoniepodium om daar een kwetterde Donald Duck na te doen. In Leeuwarden was, net als op andere clubdagen, het imiteren van de roadrunner kinderfavoriet. Miep, miep, pfiioioeih ....! Het eerste draadje naar Leeuwarden werd voor mij daar gelegd. Via de Westergoawei naar de foyer van de Harmonie. Daar lagen duidelijk mogelijkheden die in de straten van Makkum of tussen de zandkorrels van de Holle Poarte niet lagen.

Het tweede draadje is eigenlijk een verzameling. Strengen die in elkaar gedraaid één ervaring vormen. Samen met een vriendin pakte ik tijdens mijn tienerjaren wel eens de trein vanuit Sneek naar Leeuwarden. De bioscoop én de McDonald's waren daarvan het doel. Sneek, waar ik via buslijn 98 uit Makkum naartoe reisde, had een goede bioscoop. Toch bood het Leeuwarder Tivoli een gevarieerder filmaanbod. Ook was de destijds cosmopolitisch aandoende McDonalds halverwege de jaren 90 nog in geen velden of wegen

in Sneek te bekennen. Ik bezocht Leeuwarden echter niet alleen voor milkshakes en blockbusters. Samen met mijn mem en broer winkelden we soms ook in Leeuwarden. Dit waren geen ondernemingen zomaar tussen de bedrijven door. Nee, dit waren veldtochten die toch gepland werden. Vaak op de vrije woensdagmiddag of op een koopavond tufte de Volvo van mem de bekende N359 op. Mijn broer was gefocust op zaken als Perry Sport, waar de befaamde Nike Air schoenen konden worden gekocht. Ik had mijn zinnen meer op 't Naauw gezet, waar een Oilily winkel stond. Deze zaak met ruim bemeten glazen vitrines beloofde mooie bonte kleding en de winkeldames waren ruimhartig met stickervellen of parfumproefmonsters. Mijn broer verkeerde destijds in een robuuste groeispurt en mocht daarom graag in het koolhydraatrijke Broodhuys aan de Nieuwstad wat wegsnullen. In de familie folklore heette dit haffelpaleis De Broodtrommel en deed het precies wat het beloofde.

Een ander persoonlijk draadje naar Leeuwarden heeft natuurlijk met de provincie te maken. In 2008 mocht ik lid worden van Provinciale Staten. Het tijdelijke provinciehuis lag aan het spoor en dat kwam mij goed uit. Ik woonde destijds in Lemmer en had geen rijbewijs. Na een busreis kwam ik via het Heerenveense spoor zo de stad binnen. Vaak glipte ik tijdens een lange statenvergadering de stad in. Met een geleende provinciale fiets stoof ik naar het Zailand of de Nieuwstad en snoof graag wat stedelijke lucht op. In 2011 verhuisde het provinciale omsittend laach naar de historisch vertrouwde stek aan de Tweebaksmarkt. Ik was ondertussen ook gedeputeerde geworden. Graag kneep ik er ook toen tussenuit en het sfeertje rondom het

provinciehuis stond mij wel aan. Een tikje rauw maar ook verrassend. De Oosterstraat, de Voorstreek en 't Vliet waren verre van saai. Het aanbod exotische levensmiddelen stond mij ook wel aan. Menig plastic zakje met citroengras of tamarinde pasta heb ik via de vertrouwde Westergoawei naar mijn Makkumer keuken gebracht.

Het laatste draadje in mijn leven is een beetje ouder. Honderd jaar wel te verstaan. De blik van mijn familie, zowel van de kant van heit als mem, is nooit op Leeuwarden gericht geweest. Toch heeft een deel van mijn familie enkele jaren in Leeuwarden gewoond. In mijn familie is iemand nog lang familie. Dat wil zeggen, een oudtante of oerbeppe wordt als zeer dichtbij ervaren. Daar komt bij dat sommige familieleden soms stokoud worden en de 100-jarige ruimschoots passeren. Hierdoor is het dus mogelijk dat ik een volle nicht van mijn mem uit eerste hand hoorde vertellen over het reilen in zeilen van de Leeuwarder middenstand van een eeuw geleden. Tante Lies woonde tot haar dood in Middelburg maar groeide op in Leeuwarden in de jaren 10 van de vorige eeuw. Haar vader Sibbele de Boer was getrouwd met tante Tetje. Tetje was de oudste zus van mijn pake Haico en samen met haar man runde ze een comestibleszaak van de Simon de Wit-franchise. Lies vertelde over de haat-liefde verhouding van haar vader met een collegawinkelier. Dit was de joodse slager Levi (was zijn voornaam, geloof ik) die graag op de valreep nog zijn eigen boodschappen deed bij omke Sibbele. Lies vertelde dat Levi zijn zaak op de sabbat sloot en daarom was het niet mogelijk voor Lies haar ouders om dan vlees te kopen. Bij het ondergaan van de zaterdagse zon, het einde van de sabbat, haastte Levi zich echter naar zijn buurman om dan zijn boodschappen te doen. Sibbele was hier vaak geïrriteerd over omdat hij dan zelf aan het afsluiten was. Lies vertelde mij dat haar vader op een keer, wellicht een tikkeltje oververmoeid en daarom humeurig, de slager de deur wees. Met de woorden '...wy ha no sabbat, Levi ...' sloot hij de deur van de comestibleszaak. De slippers van Levi's jas bleven vastzitten tussen de deur. Na heel wat wrikken en morren lukte het Levi om los te komen. Ongetwijfeld broedend op een passend vervolg in de buurman-en-buurmancomedy beende Levi terug. In de ogen van een kind zijn deze episodes van knorrige burens, vaders en vastzittende jassen hilarisch. Daarom zal het ongetwijfeld in haar geheugen zijn gegrift. Op de foto hier ziet u mijn oudtante Tetje (links) met haar dochter Lies. De kleinere vrouw op de achtergrond is mijn oerbeppe Sirkje en zittend haar moeder Martsen Koopal. De laatste dames zijn laat in de 19e eeuw geboren.

Het draadje dat tussen generaties, via langlevende familieleden, is gespannen blijft heel. Hetzelfde geldt voor de draadjes die in mijn leven van Makkum, Sneek en Lemmer naar Leeuwarden leiden. Het is alleen dieptriest dat Levi's draadje naar onze Friese hoofdstad, samen met zoveel andere joodse draadjes, is doorgesneden.

Door Andries Veldman

Stadsblad liwwadders 25 jaar!

In september 1998 verscheen het eerste nummer van het Stadsblad Liwwadders. We zijn meer van het vooruitkijken, maar in dit geval maken we graag een uitzondering.

De angst om nergens bij te horen kost veel geld. Dat zei econoom en journalist Erica Verdegaa in mei 2008 in Liwwadders. Veel mensen zijn op financieel gebied naïef en daar maken banken, verzekeraars en kredietverstrekkers misbruik van. Het zijn wolven in schaapskleren, aldus Verdegaa. In het hoofd van Jan Boomsma borrelde het altijd. De ondernemer zat vol plannen en zocht, zo vertelde hij, altijd de moeilijke weg. Boomsma legde het fundament wat later Post Plaza werd. Gonneke van Hoesen Korndorffer van de Bomenridders vertelde over haar eerste actie. 'De telefoon ging, het was buurvrouw Mariëtte Mengerink. Ze riep: Ze gaan 'm omhalen. Ik stond te vloeken in de keuken. Gingen ze daadwerkelijk onze kastanjeboom kappen? Was er dan echt een vergunning afgegeven? Meteen ben ik naar buiten gerend en belde ondertussen met de politie. Ik ga nu iemand z'n kop eraf rukken. Ik ben hels!, riep ik tegen die agent. Een antwoord wachtte ik niet af, ik hing op en dacht: Zo, die zullen wel snel komen.' Nol Hoekstra van sporthuis

DIT IS EEN VERRE VAN VOLLEDIGE GREEP UIT ONZE PUBLICATIES EN ACTIVITEITEN. WAT GAAN WE DOEN IN DIT JUBILEUMJAAR? EEN BOEK? EEN DEBAT? EEN WANDELING? EEN BUSTOCHT? MUZIEK? LET OP ONZE AANKONDIGINGEN.

Wever in de Oude Doelesteeg constateerde de teloorgang van de jacht (waar hij overigens zelf niet van hield. 'In een goed seizoen verkochten we wel 400.000 jachtpatronen. Door alle wetjes en regeltjes is de handel helemaal ingestort.' Tity Beenes van De Gezonde Zaak sprak na een sceptische vraag over Chinese geneeskunde: 'Zouden miljoenen Chinezen het allemaal verkeerd zien?'

In debatcentrum De Bres organiseerden we het Monologen-festival met Marjolein Brouwer, Margreet Blom, Peter Toen, Hans Brands, Hans van der Eems en Huub Mous. Hurt Like Hell van Blau Hynder organiseerde er hun premièrefeest. Er werd gediscussieerd over De toekomst van de moderne en hedendaagse kunst naar aanleiding van het boek van Huub Mous De Kleur van Friesland. Er was feest tijdens de viering van het 100ste nummer van het Stadsblad Liwwadders (2008). Vivian Veenstra gaf er een musicalpresentatie. Homoplatform Fryslân en stichting Tûmba organiseerden

een avond rond de film '7 years' van Bram Vergeer. Podiumschool Parnas was er met de voorstelling Winterslaap.

JUBILEUMPROGRAMMA

- **1 november Pubkwis.** Een amuseante kwis over Liwwadden en de wereld eromheen in het Oranje Bierhuis. Aanvang: 20 u. Entree: 5 euro p.p. (teams, bestaande uit vier personen, aanmelden via info@liwwadders.nl of tel. 058-2133138)

IN VOORBEREIDING

- **Liwwadders JazzCafé in Dax Gastrobar**
- **Presentatie boek Het Vrolijke Leven in een Provinciehoofdstad**

VOOR DE WANDELINGEN IS ER PLAATS VOOR EEN BEPERKT AANTAL DEELNEMERS; DEELNAME IS GRATIS

TOEGANKELIJKHEID STEM BUREAUS IS GOED, MAAR KAN BETER

Advertorial

‘JE MOET NIET STEEDS OM AANPASSINGEN HOEVEN TE VRAGEN’

‘De gemeente Leeuwarden doet het in vergelijking met andere gemeenten niet slecht als het gaat om de bereikbaarheid van en de dienstverlening op de stembureaus.’ Hilda Snippe en Ritske van der Meer van de werkgroep Toegankelijkheid gemeente Leeuwarden zijn ingenomen met de voorzieningen die tijdens de komende verkiezingen voor mensen met een beperking worden geregeld. Toch blijven er nog wensen.

‘Ik woon in Grou en in een dorp kent iedereen elkaar. Als je hulp nodig hebt, wordt dat altijd geregeld’, vertelt Ritske van der Meer. Maar die spontane hulp herbergt ook een keerzijde in zich. ‘Die goedbedoelde hulp betekent daarentegen dat de aanpassingen die normaal zouden moeten zijn een lage prioriteit hebben. Dat vind ik jammer. Je loopt er toch iedere keer weer tegenaan.’ Een voorbeeld? ‘De kieshokjes zouden zodanig moeten worden ingericht dat mensen met een beperking hier zonder erom te hoeven vragen gebruik van kunnen maken. Standaard moet er één stemhokje stemhokje verlaagd zijn. Zowel voor mensen in een rolstoel of voor mensen die een stoel nodig zijn.

Ook komt het voor dat als je hulp nodig hebt er niet direct iemand beschikbaar is om die

te verlenen.’ Hilda Snippe vult aan: ‘Meestal komt het wel goed, maar het kernpunt is juist dat je het niet iedere keer moet hoeven aangeven. Dergelijke zaken moeten standaard worden geregeld. Dat je moet vragen is gewoon niet plezierig. Overheden moeten er zich scherp van bewust zijn dat er miljoenen mensen zijn met een beperking, in welke vorm dan ook. Het is geen klein clubje, maar een heel grote club. Dat moet beter tussen de oren.’

Ritske van der Meer: ‘Bij ieder stembureau staat keurig vermeld dat wanneer je hulp nodig hebt je die in het stembureau kunt krijgen. Dat betekent wel dat je eerst naar binnen moet om die hulp te vragen, terwijl, ik noem maar een simpel voorbeeld, je soms al worstelt met de deurmat om binnen te kunnen komen. Een gastheer of -vrouw bij de ingang zou al een verbetering zijn.’

‘Een stembureau moet goed verlicht zijn’

Hilda Snippe: ‘Gelukkig staat er veel informatie op de website van de gemeente Leeuwarden. Je kunt je voorbereiden op de gang naar het stembureau. Leeuwarden heeft voor de derde keer een stemmal, een grote houten plaat die speciaal voor mensen met een visuele beperking is gemaakt en waarbij men op gevoel bij de juiste kandidaat uitkomt. De mal is overigens

alleen beschikbaar bij het extra toegankelijke stembureau in de Neushoorn aan het Ruiterskwartier. Een stembureau moet goed verlicht zijn. Ook hierover krijgen we soms opmerkingen.’

Wat ook goed geregeld is, is het vervoer naar het stembureau. ‘De gemeente zet de verkiezingstaxi in. Een uitstekende

ontwikkeling’, aldus Hilda Snippe. Ook wordt er een landelijk meldpunt opengesteld waar men hun positieve of negatieve ervaringen kan delen. ‘Nee’, zegt Snippe, ‘een stemadvies zul je van mij niet horen.’

MEER INFORMATIE OP:
WWW.LEEUWARDEN.NL/VERKIEZINGEN/MET-EEN-BEPERKING
WWW.IEDERIN.NL

KIJK NAAR HET POLITIEK CAFÉ OVER DE KOMENDE VERKIEZINGEN

VIA HET YOUTUBE-KANAAL VAN 058ONLINE

HET POLITIEK CAFÉ WORDT OP 4 NOVEMBER EN 18 NOVEMBER OPGENOMEN IN DE BOEKEN-PASSAGE DE RODE LOPER EN DIRECT HIerna UITGEZONDEN

HET POLITIEK CAFÉ IS EEN SAMENWERKINGS-VERBAND VAN 058ONLINE EN HET STADSBLAD LIWWADDERS

Bedankt voor dit goede artikel. Graag lees ik meer van dergelijke stukken en daarom scan ik de QR-code en maak direct 1,50 over op de rekening van Liwwadders

Tekst en foto: André Keikes

Witte schoenen: dat was lachen

Je loopt op het Cambuursterpad of in de Leeuwerikstraat op je vuilwitte sneakers, in je jekkie en gerafelde jeans. Op je kop een petje van het een of ander. Het is 1960 en iedereen kijkt je aan of je een gevaarlijke gek bent. Kinderen worden snel naar binnen getrokken, huisvrouwen kijken door een klein raampje van de voordeur tot dat angstaanjagende wezen de straat uit is. Eenmaal uit het zicht is er... grote opluchting.

Maar wat nu als de voorbijganger een lange, grijze jas had gedragen, een deukhoed en zwarte echt lederen herenbrogues, puntschoenen, zeg maar. Dan was er niets gebeurd. Dan waren de brave huisvrouwen doorgegaan met het zorgvuldig ophangen van rijen witte hemden en onderbroeken en hinkelden de kleintjes de hele onschuldige dag door. Want zo hoorde een nette voorbijganger er immers uit te zien.

Er is nogal wat veranderd tussen 1960 en nu. Wie nu geschoeid in sneakers en met een jekkie en gerafelde jeans op straat loopt is er een van talloos veel miljoenen. Wie draagt er überhaupt nog lederen schoeisel? Of een deukhoed? Of een daar goed bij passende lange, grijze jas? Overal in het welvarende 'Westen' zien we er tegenwoordig uit als rafelige Amerikaantjes. Of je nu een Japanner, een Portugees of

een Liwwadder bent. Tot ver in de jaren zeventig vonden wij het nog buitengewoon lachwekkend dat Amerikanen op witte, ja echt waar, witte schoenen liepen. Hoe gek moest je zijn? Nu lopen zelfs opa en oma op witte sneakers. Al die Leeuwarder schoenenzakken zouden niet overleven als ze in 2023 alleen nog maar lederen schoeisel zouden verkopen. Zaken als JD, op de hoek Wirdumerdijk en Peperstraat, verkopen zelfs alleen maar sport- en outdoorschoenen, vaak wit, niet allemaal, maar verreweg de meeste toch wel.

Je vraagt je wat af. Loop je vandaag de dag in een lange grijze jas over de Schrans op je echt lederen, netjes gepoetste herenbrogues en een deukhoed op je kop, dan vervul jij de rol die de sneakerkast van meer dan een halve eeuw geleden toen speelde. Niet dat de huisvrouwen hun kinderen snel naar binnen trekken, want de aloude huisvrouw bestaat niet meer, die heet

nu Samsung of Miele, maar een beetje vreemd ben je wel, daar in het straatbeeld. Je hebt je maar aan te passen, zeker in onze contreien, waar een stijlvolle verschijning nooit zo'n kopzorg was: 'Ast mar un broek an hast'.

Wil je nog eens een man in pak met das in het echt zien,

dan moet je je maar vervoegen bij bijvoorbeeld makelaardij Hoekstra of een van de andere huizenverkopers. Bij notariskantoren heb je ze ook nog wel. En het ziet er helemaal niet zo gek uit. Tenminste geen dertien in een dozijn. Ooit was het andersom. Niet dat er toen sneakers en jeans gedragen werden in een

makelaarskantoor, maar die netten heren – dames kwamen daar pas later – vielen toen gewoon weg tussen de andere menen. Nu niet meer.

Grootouders als die van mij gingen nooit blootshoofds de straat op. Dat was geen angst voor de winterkou, het waren in hun

LIVERA

HELE MAAND NOVEMBER
10% KORTING
OP EEN PAAR SOKKEN/SLOFFEN

Bij laten zien van deze advertentie

Ruiterskwartier 123 8911 BS
Leeuwarden

BIJZONDERE

UIT HET ARCHIEF VAN HET STADSBLAD
LIWWADDERS VINDT U OP
[HTTPS://DOSSIER.LIWWADDERS.NL](https://DOSSIER.LIWWADDERS.NL)

- ja, dat Deltaplan voor het Noorden heeft heel wat teweeggebracht
- waarom blijven de Friese lasten stijgen terwijl we verzuipen in de centen?

VERHALEN

De hoed keert stapsgewijs terug in het straatbeeld

Binnen, maar ook in de grote inlooptalage, lagen hoeden en hoedjes of ze stonden op slanke standaards van verschillende hoogte. Voor elke gelegenheid vele varianten. Met linten, knopjes, veertjes, voiles, misschien zelfs wel met een kleine fruitmand.

Klanten namen er deftig de tijd voor, een nieuwe hoed aan-schaffen was immers een waar hoogtepunt in het bestaan. De verkopende dames waren echte dames, al droegen ze binnen natuurlijk geen hoed, maar ze waren voorkomend, wellevend, begripvol, bescheiden en nog wat meer van die in de mist van de tijd verdwenen eigenschappen. Klanten waren koning of koningin en de verkopende dames snapten alles wat je zei. De kinderen kregen glimlachjes, ook mooi. Op zondagmiddag werd als het even kon de nieuwe hoed geshowd in de Prinsentuin, waar half Leeuwarden druk liep te flaneren.

Het kon in die jaren ook zo maar voorkomen dat er bij je thuis bezoek langskwam en dat je ouders al van tevoren waarschuwend riepen: nóóit aan de hoed komen. Zo'n ding was voor iedereen immers een hele uitgaaf en bovendien kwetsbaar. Het was niet de bedoeling dat kleine ventjes met iemands hoed op door het huis gingen rennen. Dus deed je als kind wat er van je verlangd werd: niets. Als het bezoek op het punt van vertrekken stond, mocht je als zeldzame gunst even in de hoed kijken. Daar was niet zelden een kleurig wapen geborduurd, vaak met draadgouden fragmenten. Dus was je diep onder de indruk. Als koningin Juliana zich toen in heur kroon had laten kijken, waren we niet meer verpletterd geweest.

Met oma mee naar hoeden-winkel Beatrix in de Peperstraat of Dechesne op de Nieuwestad was wel een beetje alsof je een Parijse speciaalzaak betrad. Dat begon al met die naam Dechesne. Sommigen zeiden 'Duh sjène', dus op z'n Parijs, wij kinderen hielden het op 'Duh gèsne'.

Sinds kort heeft ook Leeuwarden weer een kleine hoeden-winkel. In het winkelpand aan de Kelders 33, waar ooit Adam Zelle zo'n nering dreef. Hij was de vader van juffrouw Zelle, die later furore maakte als blote danseres en terechtgesteld werd wegens verdenking van spionage. De keuze in de nieuwe hoeden- en pettenwinkel is bescheiden, maar toch, de hoed keert stapsgewijs terug in het straatbeeld. Op de klas-sieke manier of zelfs met witte sneakers.

Eens een Leeuwarder...

Tekst en tekening: André Keikes

Wat is nou precies een bekende Leeuwarder? Sterker: wat is een Leeuwarder? Er zijn zo veel varianten. Je hebt fulltime-Leeuwarders, deeltijders, freelancers, neo-Leeuwarders, post-Leeuwarders, interim-Leeuwarders en ook would-be-Leeuwarders. Ik ken zelfs een Leeuwarder te Lelystad, die consequent Liwwadders praat met zijn (niet in Leeuwarden geboren) papegaai.

Ik teken ze in ons aller biotoop: de straten en stegen, kades, pleinen, huizen en gebouwen van deze stad. Ook stadgenoten die ons ontvallen zijn, maar door gerichte gebruikmaking van ons geestesoog blijven voortleven in de wereld van nu. Een Leeuwarder is, laten we het daar op houden, iedereen die 'wat heeft' met Leeuwarden. En verder geen gemopper, geklaag of kritiek op mijn keuze, die is wat-ie is, al had het natuurlijk ook een totaal andere selectie kunnen zijn.

DEEL 21 Hendrik ten Hoeve

Raadslid was Hendrik ten Hoeve ook, maar de in 2009 na een tragisch onge-luk in zijn eigen huis overleden Leeuwarder is vooral bekend geworden als Liwwadden-kenner. Zijn monumentale woonhuis aan de Monnikemuurstraat was in zijn tijd een waar archief van boeken en voorwerpen zijn geliefde stad betreffende. Zo bezat hij uit zo goed als alle oude gebouwen die de laatste decennia gesloopt werden karakteristieke voorwerpen. Hij vertelde, schreef, organiseerde en regelde waar hij kon. Maar bovenal enthousiasmeerde hij, vaak in het Liwwaddes, zijn niet zelden wat twijfelzuchtige stadgenoten: 'Liwwadden is sù moai, foor de drommel'

Monnikemuurstraat

**DONATEURS ZIJN BROODNODIG
VOOR GOEDE JOURNALISTIEK**
DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

HOE KEKKER HOE LEKKER

Brouwplaats KOE EN KALF 't Goor 6 Baars

IRISH PUB HARLINGEN

Op een A1-locatie in het hart van het centrum in Harlingen bieden we te koop of te huur aan: Irish Pub The Shamrock. Bij de zee en de haven waar de veerboten aan- en afmeren vind je de in juni 2020 geopende Pub. Geheel verbouwd, nieuwe keuken en interieur.

FIDÈLE DRACHTEN

Aan de rand van het dynamische centrum in Drachten is dit toprestaurant beschikbaar voor een overname. Het bedrijf is zeer sfeervol ingericht. Bij Fidèle ervaar je een eerlijke keuken met pure smaken en producten die elkaar versterken en aanvullen. De keuken is gericht op het koken met seizoensgebonden en dagverse ingrediënten.

RUITERSKWARTIER LEEUWARDEN

In het bruisende centrum van Leeuwarden is dit fraai ingerichte bedrijf beschikbaar. Het gehele bedrijf is in 2021 nieuw ingericht. Een goed uitgeruste keuken met alles erop en aan op de eerste verdieping. Een bovengelegen appartement is aan derden verhuurd, maar zodra deze weer beschikbaar komt voor verhuur bent u als exploitant van dit bedrijf hier kandidaat voor.

HEERENLOGEMENT HARLINGEN

Te koop of te huur: Dit historische hotel-restaurant is gevestigd in de Elfsteden stad Harlingen. Op een steenworp afstand van het centrum. Het hotel is een pleisterplaats voor de toeristen die Harlingen bezoeken of voor gasten die op doorreis zijn naar Vlieland of Terschelling. Ook werknemers van de vele bedrijven in en rondom Harlingen vinden hun plekje hier.

SNACKBAR BANANA LEEUWARDEN

Aangepaste vraagprijs en een deelfinanciering is mogelijk onder voorwaarden. Snackbar-Cafetaria: Banana in Leeuwarden ter overname. Het bedrijf is in gehele nieuwstaat, beslist géén investeringen op korte termijn. Het bedrijf is gelegen in een nieuw gebouwd groot winkelcentrum in Bilgaard op een fraaie zichtlocatie, direct gelegen naast een Albert Hein-supermarkt. Vrij parkeren voor het bedrijf. Polluxweg 15 Leeuwarden

Edens Makelaars
makelaars in horeca

Edens Makelaars Polluxweg 15, 8938 AZ Leeuwarden
tel. 058 216 2423 • www.edensmakelaars.nl

TOM VAN MURIK

Dodenrit van Wommels naar Deinum

Het zal niemand ontgaan zijn. Het is verkiezingstijd. De kranten staan er vol van. Partijen proberen uit alle macht de sympathie van de kiezer te verwerven om erop 22 november aanstaande zo goed mogelijk uit te komen.

Voor gemeenten is het topdrukte en een hele gevoelige materie. Het moet allemaal kloppen, het vraagt veel voorbereiding en planning. Als er iets mis gaat ben je meteen landelijk in het nieuws. In een gemeente met veel dorpen is er vaak gezonde concurrentie welk stembureau of dorp het eerst de resultaten op het gemeentehuis heeft ingeleverd.

De sfeer op elk stembureau is ook weer anders. Mijn moeder heeft jaren zitting gehad in een piepklein stembureau in een particuliere woning in Ferwerderadiel. De gastheer kende zijn buurtgenoten door en door en hij hield voor zichzelf bij wat iedereen volgens hem had gestemd. Na de telling 's avonds bleek dan dat hij er soms maar twee of drie stemmen naast zat en natuurlijk zat hij dan te gissen wie van zijn buurtgenoten van kamp was veranderd.

Elke gemeente heeft ook zijn eigenaardigheden. Op Vlieland is het opkomstpercentage wel eens hoger dan 100 geweest omdat gasten die vakantie vieren op het eiland hun stem uitbrengen. Dan moeten er natuurlijk wel genoeg stembiljetten zijn.

Veel gemeenten gaan uit van een gemiddelde opkomst, doen daar een percentage bovenop en bestellen zoveel stembiljetten. Er wordt geen stembiljet voor elke kiezer besteld omdat de opkomst immers nooit 100% is en je de overblijvende biljetten anders weg moet gooien.

Soms wordt dat spannend. In 2017 was er een ongekend hoge opkomst van 81% bij de Tweede Kamer verkiezingen. In sommige gemeenten bleven de stembureaus zelfs langer open vanwege de grote drukte. In andere gemeenten was het spannend of er wel genoeg biljetten waren.

Op het gemeentehuis in Menaam, waar ik toen werkte, kregen we een seintje dat de situatie in Deinum nijpend was. Wat te doen? Niemand mocht het stembureau uit zonder gestemd te hebben en we belden rond om hulp. In Wommels waren nog biljetten over. Ik sprong met mijn secretaresse in de auto en we crosten top speed naar Wommels, daar lagen 100 biljetten klaar. Daarna supersnel naar Deinum om daar de stembiljetten af te leveren. Later noemden we dat de Dodenrit.

Toen we even later het dorp in een kalm gangetje verlieten reed de camera-wagen van Omrop Fryslân Deinum binnen. Daar was toen alles net weer in de rust. Het heeft het nieuws niet gehaald.

VDM
van der meulen metaal

Aan-/verkoop én
recycling van oud
ijzer en metalen voor
bedrijf én particulier!

Einsteinweg 16
8912 AP Leeuwarden
+31 58 2130402
info@vdmm.nl
www.vdmm.nl

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

‘DE PLANK’

BLIJFT EEN GELIEFD FENOMEEN IN DIT EETCAFÉ

‘We doen onze stinkende best om alle ballen in de lucht te houden.’ Maaïke en Jurjen Boonstra, de enthousiaste uitbaters van Kafee It Wapen fan Fryslân in Oentsjerk, hebben de wind er stevig onder. Jurjen is nauwelijks weg te denken uit de keuken en Maaïke bestiert met enkele hulpen de rest van het eetcafé. ‘We hebben veel reserveringen voor het eetcafé. Als je zomaar even binnenloopt, moeten we helaas soms nee verkopen.’

‘Onze gasten vinden de huiskamersfeer van ons café aantrekkelijk.

We doen er ook alles aan om de sfeer zo gemoedelijk mogelijk te houden en iedereen aandacht te geven. We zijn er als eigenaren ook altijd zelf bij, dat is belangrijk voor zo’n bedrijf.’ Een ander sterk punt van Kafee It Wapen fan Fryslân is het organiseren van allerlei kleinschalige festiviteiten. ‘De bierproeverijen zijn een enorm succes. We zijn ooit in 2009 begonnen met drie biertjes op de tap, nu zitten we boven de honderd, waaronder enkele zeer bijzondere. De bierproeverijen op zaterdag zitten tot aan de jaarwisseling bijna vol.’

Je moet als uitbater van een dorpscafé niet gaan stilzitten en wachten op je klanten, vertellen Maaïke en Jurjen. Jurjen: ‘We hebben nog een leuke biljartclub op de donderdag en dan pakken we zelf ook de keu ter hand. Er is een dartploeg en de grote zaal heeft nog altijd een dorpsfunctie met een accordeonvereniging,

breiclub en vergaderingen van dorpsbelang.’ Maaïke: ‘De eerste woensdag van de maand organiseren we onze pubkuis. So prutse wij der wat met om.’

Wat ook van belang is, is om de blik regelmatig naar buiten te richten om te kijken of daar nog iets te halen valt. ‘We zijn onlangs naar de horecabeurs in Maastricht geweest en daar doe je dan toch weer iets nieuws op. Wat? Dat houden we nog even voor onszelf. We maken er een klein uitje van en verbreden hiermee onze horizon. We gaan ook in januari naar de Horecava in Amsterdam en in februari naar de horecabeurs in Leeuwarden. Dergelijke bezoeken geven je nieuwe energie.’

De twee ondernemers die volgend jaar hun derde lustrum vieren zijn een tijdje geleden eigenaar geworden van het horecapand. Jurjen: ‘Dan weet je waar je aan toe bent en kun je je bedrijfsplan goed opstellen.’ Maaïke: ‘We bepalen zelf wat we verkopen en zijn niet gebonden aan een brouwerij. Van het Belgi-

Wat ook van belang is, is om de blik regelmatig naar buiten te richten

sche bier Orval zijn we ambassadeur. Ieder jaar brengen we een bezoek aan de kloostergemeenschap van de brouwerij. Ook de romige Orvalkaas serveren we graag bij het bijzondere amberkleurige bier.’ Jurjen: ‘De inkoop is jouw eerste handel, dat willen velen nog wel eens vergeten.’ De twee kunnen daarom ook spaarzaam omgaan met tariefsverhogingen. Maaïke: ‘Daar letten we scherp op. Je moet het voor

Het Wapen fan Fryslân is een verzamelplaats van een gemêleerd publiek. ‘Er komen Leeuwarders met de bus van lijn 51 die hier voor de deur stopt. Ze kunnen om kwart voor twaalf weer met de laatste bus terug naar huis. Anderen nemen de elektrische fiets. Fietzers en lopers weten ons bedrijf goed te vinden, ook omdat we ons bedrijf in allerlei routes hebben laten opnemen. Jongeren zie ik minder. Die hoppen van feesttent naar feesttent.’

je gasten wel betaalbaar houden.’ Maar over de afname van de inmiddels beruchte ‘plank’ hebben ze tot nu toe niks te klagen. Jurjen: ‘De plank blijft een

geliefd fenomeen in dit eetcafé.’ Maaïke: ‘Soms vragen ze mij of ze een voorafje moeten bestellen en dan adviseer ik om dat maar niet te doen.’

DONATEURS

ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIJEENKOMST)

• DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

SLAGERIJ JELKE SIPMA

PUUR EN AMBACHELIJK

(H)EERLIJK VERS VLEES, MOOIE STREEKPRODUCTEN, KANT & KLARE MAALTIJDEN, ZELFGEMAAKTE WORSTSOORTEN, HOLLANDSE- EN BUITENLANDSE VLEESWAREN EN MEER...

CAMBUURPLEIN 2 LEEUWARDEN • 058-2152414 • WWW.JELKESIPMA.UW-SLAGER.NL

STAPPELIJKE

25 jaar!

EETHUIS DE LORENTZ

Wij al meer dan 36 jaar. Liwwadders 25 jaar.
Beide in alles betrouwbare kwaliteit.

Tsjoch! Op 25 jaar Stadsblad Liwwadders.

TWEEBAKSMARKT 27 8911 KW LEEUWARDEN • T: 058 2159317 • M: 06 53779616 • WWW.POST-PLAZA.NL

**Grendel felicitateert Stadsblad Liwwadders
met hun 25 jarig jubileum**

M: 06 53253471 • 06 51202099 • T: 058 2134678 • E: GRENDELSCHOONMAAK@PLANET.NL
WWW.GRENDELSCHOONMAAK.NL

KOE KALF

HOE KEKKER HOE LEKKER

Brouwplaats KOE EN KALF 't Goor 6 Baars

GEFELICITEERD!

Gefeliciteerd met 25 jaar Stadsblad Liwwadders.

JUNOKADE 2 8938 AC LEEUWARDEN • T(+31) 058 288 00 07 • M (+31) 06 50 24 63 64
E: INFO@HEMRIKMARINE.NL

liwwadders

LIWWADDERS

Joop Fenstra hypnosepraktijk helpt u om met roken te stoppen. En Joop Magic als entertainer goochelaar, feliciteert Andries met 25 jaar Stadsblad Liwwadders, een waanzinnige mooie goocheltruc die zowel ik als Hans Klok niet kunnen evenaren!

Respect voor 25 jaar smeugige Leeuwarder nieuwsgaring. Het beste gaat nog komen. Het verleden is geschiedenis en de toekomst is in nevelen gehuld.

Alle succes! Pieter Tuinman

Brasserie de Spiegelaar feliciteert Stadsblad Liwwadders met hun 25 jarig jubileum.

25 jaar!

LIWWADDERS

Jurna makelaars feliciteren Liwwadders met 25 jubileum Stadsblad Liwwadders.

AANKOOP • VERKOOP • VERHUUR VVE BEHEER • BEHEER VOOR PARTICULIERE BELEGGERS
WIJNHORNSTERSTRAAT 114 • 8932 EZ LEEUWARDEN
T 058-785 11 36 • E: INFO@JURNAMAKELAARS.NL

Andries, gefeliciteerd met 25 jaar Stadsblad Liwwadders.

Namens Dennis Visser, ViaDennis.nl

WISMASTATE 7 • 8926 RA • LEEUWARDEN • 058 845 00 61 • E: INFO@VIADENNIS.NL

REITSE DE VRIES BOUWHISTORIE

GEFELICITEERD!

0648792898

info@reitsedevries.nl

reitsedevries.nl

GEFELICITEERD, MAAR BLIJF OBJECTIEF !!!

....

LIWWADDERS

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

In een eerder gesprek met de medewerkers van Pottle wilden ze het liefst nog een beetje onder de radar blijven. Nu denken ze daar anders over, want Pottle aan de Uiterdijksterweg in Leeuwarden waar duurzame producten van gerecycled glas worden gemaakt krijgt volop vragen uit de markt naar hun producten. ‘We zijn druk bezig met het maken van kerstpakketten en relatiegeschenken. Opdrachtgevers zijn ingenomen met onze aantrekkelijke producten. Ze willen wel eens wat anders dan het gebruikelijke pakket met saaie zoutjes.’

Over de koerswijziging bij Pottle zeggen Remco Krol en Christa Warrink: ‘We kregen steeds vaker de vraag of we van onze glasproducten ook pakketjes konden maken. Dat hebben we gedaan en de verkoop loopt voorspoedig.’ Met diverse, vooral lokale, ondernemers, is Pottle een samenwerkingsverband aangegaan. Remco Krol: ‘Onze kernbegrippen zijn: duurzaam en sociaal. Dat uitgangspunt staat nog altijd hoog in ons vaandel. Er werken hier vijftientwintig mensen, waarvan een deel met het bekende rugzakje. De meesten vinden het werk hier prettig omdat we ons bedrijf als een kleinschalige, overzichtelijke en een beetje familiale onderneming hebben ingericht. Er is nauwelijks sprake van hiërarchie. Christa is bijvoorbeeld onze communicatiemedewerker die mij af en toe vertelt wat ik moet doen.’

We zijn druk bezig met het maken van kerstpakketten en relatiegeschenken

POTTLE BIEDT MOMENTEEL ELF STANDAARDPAKKETTEN AAN ALS RELATIEGESCHENK OF ALS KERSTGRATIFICATIE.

CHRISTA: ‘WE KUNNEN SNEL AAN DE VRAAG VOLDOEN. ALS HET MOET KUNNEN WE ONZE PAKKETTEN BINNEN EEN WEEK AFLEVEREN, MAAR IK ADVISEER METEEN: KOM TIJDIG MET UW OPDRACHTEN.’ REMCO BENA-DRUKT DE SOCIALE EN FAMILIAIRE SFEER BINNEN HET BEDRIJF. ‘HET LEUKE IS DE MENSEN WAARMEE WE WERKEN, DE OMGANG MET ELKAAR. WE LETTEN GOED OP WAAR DE KWALITEIT VAN DE PERSOON LIGT EN DAN BOUWEN WE VERDER. LAATST HADDEN WE EEN SCHILDER DIE ZONDER WERK WAS KOMEN TE ZITTEN. DIE VOND HET WERK HIER NIET PER SE LEUK, MAAR WAARDEERDE WEL DAT HIJ VIA ONS WEER IN EEN BEPAALD RITME KWAM. HIJ IS NU WEER AAN HET SCHILDEREN. DE COMBINATIE MENSEN EN PRODUCTEN IS HET MOOIE VAN DIT BEDRIJF. DE EVENTUELE WINST, WE ZIJN VAN EEN VOF NAAR DE STICHTING GEGAAN, WORDT GEÏNVESTEERD IN WERKPLEKKEN.’

‘Onze kernbegrippen zijn: duurzaam en sociaal’

Remco Krol en Jeroen Dijkstra zijn de bedenkers van Pottle, ze worden geassisteerd door Robin Alkema en Jelmer Broersma. Onder het genot van een wijntje riepen Remco en Jeroen de vraag op: waarom wordt een bierfles wél ingezameld en hergebruikt door de producent en verdwijnt de wijnfles in de glasbak? Al snel zochten de twee de cijfers op op het internet. Ze ontdekten dat het om gigantische aantallen

gaat. Er worden jaarlijks 500 miljoen wijnflessen in ons land in de glasbak gekieperd. Hier viel iets mee te doen, bedachten de twee. ‘We vonden het wel gek. Dat de wijnflessen niet worden ingezameld komt door het grote aantal leveranciers en het verschil in flessen. Maar wat als de fles upcyclet? Er iets anders van maakt en waarde toevoegt?’ Remco: ‘Daarmee kun je het verschil maken. Het mes snijdt aan

twee kanten. We maken mooie producten, perfect afgewerkt door mooie mensen.’

Allerlei partijen in Friesland, waaronder de gemeente Leeuwarden, hebben Pottle inmiddels omarmd, niet in de laatste plaats omdat het duurzame bedrijf zich inspant om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, zoals dat tegenwoordig heet, onderdak te bieden. Remco: ‘We

proberen de mensen die niet in een regulier arbeidsproces zaten weer arbeidsfit te maken. Enkele medewerkers hebben we inmiddels in vaste dienst kunnen aannemen. Ze zijn bezig met wassen, zagen, schuren en polijsten waarna onze prachtige producten ontstaan. Robin Alkema, de man van het restaurant Brownies en Downies aan de Nieuwestad, staat garant voor de zorg van onze medewerkers.’

ANSICHTKAARTEN - PLAATJESBOEKEN - CD'S - KUNST - SCHAKEN

KOM JE SCHAKEN?

REIS OM DE WERELD
FRANCESCO CARLETTI

LEVENDE DIEREN
MIDAS DEKKERS

ROEMEENSE LENTE
OLAF TEMPELMAN

BOERKE THAE
R.P. SYBESMA

DE KLUIZENAAAR
VAN 69TH STREET
JERZY KOSINSKI

HET APEWIJF
JOHAN POLAK EN
FRANS GODDIJN

HET STADSPALEIS
GEERT MAK

PORTUGAL
J. RENTES DE CARVALHO

ART FAIR
DOLPH KESSLER

DE TOEKOMST IS GROEN
THOMAS L. FRIEDMAN

SINT JACOBSSTRAAT 32 • IEDERE DAG GEOPEND, BEHALVE MAANDAG, VAN 11 TOT 17 UUR. 'S ZONDAGS VANAF 13 UUR

Klein coronanieuws en andere zaken

We handhaven de anderhalve meter!

* Telefoon uit het Twentse Wierden, bij Almelo. Ik kwam bij toeval op uw mooie website en las het verhaal van Ton Lelie over zijn hond Jessie en wat er vervolgens gebeurde bij de afdeling Stadstoezicht. Nou, mijn verhaal mag er ook zijn. Mag ik het vertellen? Op mijn vierde ben ik vanuit Leeuwarden naar Wierden verhuisd en af en toe kom ik nog in de stad. Vorig jaar september wilde ik een bezoek brengen aan het Fries Museum en ontdekte toen dat ik mijn kleine tasje met allerlei pasjes kwijt was. Ik liep, nadat ik mijn ING-pas had laten blokkeren, naar het Oranje Hotel waar ik had gezeten. Zigzaggend heb ik het stuk teruggelopen, het was ook nog slecht weer, op zoek naar mijn tasje. Opnieuw legde ik de route af naar het Fries Museum. Geen tasje te bekennen. Een dag later ben ik weer naar Leeuwarden gereisd. Bij het museum adviseerde men mij om naar het politiebureau te gaan aan het Zuiderplein. Daar aangekomen was het bureau gesloten. Daarna werd mij een adres aan de Groeneweg gegeven waar gevonden voorwer-

pen zouden worden opgeslagen. Ik was ruim op tijd omdat ik had geïnformeerd hoe laat de deur dicht ging. Toch was de deur ruim voor vier uur gesloten. Toen ben ik naar het gemeentekantoor gelopen waar men mij niet kon helpen. Opnieuw ging ik naar de Groeneweg. Twee handhavers die buiten stonden aarzelden, maar lieten mij toch binnen. Wat bleek: daar was mijn tasje. Alles zat er nog in, behalve een biljet van 50 euro. Iemand had het tasje gevonden en het aan de deurknop bij de Groeneweg gehangen. Ze hadden mij van Stadstoezicht zo kunnen bellen, mijn gegevens zaten in het tasje. Alleen doordat ik doorzette werd ik uiteindelijk geholpen. Ik hoop dat mijn verhaal bijdraagt aan het beter functioneren van alle instanties waar ik voor een dichte deur stond. Ik wilde dit graag even kwijt. O ja, van de ING kreeg ik twee dagen later een groot boeket bloemen. Die waren blij dat ik mijn tasje weer terug had. Mijn oude stad heeft geen goede indruk achtergelaten, maar ik ga zaterdag toch weer die kant op, naar Tsjerkepaed.

25 jaar
liwwadders

STADSBLAD LIWWADDERS – ECHT ALLES OVER LEEUWARDEN

Het Vrolijke Leven
In Een Provinciehoofdstad

MET COLUMNS VAN
Klaas Kasma
Eric Hoekstra

wadders

VERSCHIJNT IN NOVEMBER BIJ UITGEVERIJ WIJDEMEER
U KUNT NU INTEKENEN

HET VROLIJKE LEVEN IN EEN PROVINCIEHOOFDSTAD
25 JAAR STADSBLAD LIWWADDERS
EEN UNIEK DOCUMENT

Wie een kleine provinciestad als Leeuwarden en haar inwoners de Liwwadders écht wil leren kennen kan niet om dit boek heen. In Het Vrolijke Leven in een Provinciehoofdstad beschrijven diverse auteurs het wel en wee van de Liwwadders en de omwonenden. De artikelen en columns zijn gepubliceerd in de periode tussen 1998 en 2023 in het Stadsblad Liwwadders.

WWW.TEKEN-IN.NL

Onfeilechhyd

MEINDERT

SCHROOR

Fanne week had Omrop Fryslân een item over onfeilechhyd. Un kameraman was un uurke of se anne Skrâns staan gaan – in werkelekhdy was ut ut Suderplein, mar goëd, beide slute op elkander an – en had em fernuverd over ut ferkearsgewoël. Ut sag dur oek wel wear echt út as ut bekende anargistische soatsje waar dit land in West-Europa sewel gesocht as berucht om is. Waar we nyt sonder kanne, mar dy toegelik nooit went en dit kleine landsje tot, un oek foor autochtoanen, laat staan allochtoanen, ondeurgroondelek fenomeen maakt. Daar is oanse poalityk – dat mut seit wudde – un perfekte afspiegeling fan. Dat dan wear wel. De kommende Tweede Kamer ferkiezingen doen 26 partijen an met; de foarege kear (2021) waren ut er 37, mar ut rekôr fan 1933 is noch nooit broken met 54 deelnimmende partijen! In dit land breekt blykbaar nooit un revolúsy út. Dat is oek nyt noadech want ut is hyr konstant heibel en onderlinge konfrontaasys fan it eigen gelyk. Sosjal media: se like foor Nederland útfonnen te wezen.

En toch: op een of andere mysterieuze wize wudde de boel bij elkaar houden. Hoe dan? Water, gebrek an foedsel, enerzjy en rúmte sú'k sêge. De Suder-seewet fan 1918; de Deltawet fan 1958 waren bedoeld om ut water te kearen, mar hadden seas de Suderseewet oek as doel de foedselfoorsiening anne gang te houwen. Na de oarloch kwam Sicco met syn modernisaering fanne landbou dy't úteindelek feuls te fer deurskoten is. Se kwam met moeite pine oek de Wegenwet in 1927 tot stand, wudden ryks- en snelwegen útbouwd en un wegenbelasting infoerd en der hou ik ut mar even bij. Ut was foor de oarloch maatskappelek-poalityk un groate bende, mar toegelyk wudde un soad út de weg set en hewwe we nooit mear Nobelprizen wonnen en complimenten had foor oanse stedbouw en rúmteleke ordening as toen. Met dank an sosjaal-demokratyse wethouders seas Floor Wibaut en foorútsiende mannen as Dirk Hudig, de fader fan de rúmteleke ordening in oans land. Prachtege middelen en instituten dy't o se effektyf deur neoliberale dwaallichten as Stef Blok, Halbe Soalstra en Henk Kamp

de nek omdraaid binne na foorbereidend werk deur fan hun geloof af-fallen sosjaal-demokraten as Wim Kok.

Teruch naar ut ferkear. Alles fytst deur elkaar

heen, omkieke of inhewe, ho maar. Dat dur nyt mear ongelukken gebeure is un wonder. Nou die gebeure dur nou júst wel, hoewel noch krekt wat minder as foor en in de jaren na de oarloch. In 1950 kwamen in dit land dúzend meensen in ut ferkeer om. Dat aantal ging deur de motorisering hard omhooch tot un top fan 3000 in 1972! De groei fanne befolking – oek nyt gering fan se'n 10 miljoën naar 13 miljoen meensen – kon dy mortaliteitsgroei nyt bijhouwe. Ferfolges is ut aantal doaden wear daald. Dat kwam deur fysieke skeiding fan snel en langsam ferkear, deur autogordel en bromfytshelm, deur bredere en snelwegen en minder klinkerdiken, stuur- en rembekrachtiging en minder bomen pal langs de diken. Intussen hoe mear Engelse andúding fan de ferfoersmiddels, hoe elendiger ut op straat en elders wudt: e-bikes, speedpedelecs, fat bikes noem mar op. Ik fyts al sins myn prilste jeugd. Altyd trappe teugen de wyn in. Dat is goed foor de kondisy. De earste kear dat ik met se'n elektrisch ding konfronteard wudde was se'n tien, twaalf jaar leden. Ut was oppe Aldlânsdyk inne buert fanne Marwei. Ik wudde inhaald deur un oud meens op se'n ding en wat ik oek probeerde, ik kon har oppe lange helling naar de Hemriksbrug nyt byhouwe. Ik kwam thús en sei teugen myn frou. Ik kon ut wel anne rikketik hewwe want sus en se. Ei nee juh sei se, dat meens het grif op se'n nieuwe elektrise fyts sitten. Intussen nimt ut antal ferkearsdoaden wear flink toe, fan gemiddeld 615 inne jaren 2013-2021 tot 737 in ut foarech jaar. Der mut gau wat an deen wurde. Fedders lêge der, krekt as na de laaste oorlogen, wear un nustje hele groate opgaven: woaningbou, armoëde en oek klimaat en se. Ut is letterlek en figuerlek un nare onfeilege weareld wudden. Dat de vice-commissaris fanne Europese Kommissie de ambisy het om baas fan dit wespenest anne Noordsee te wudden seit my genoech.

SET EM OP FRÂNS!

Beste lezer van Liwwadders,

Met een steeds verder uitbreidend team zet het onafhankelijke blad Liwwadders zijn werk voort. Als 'vrienden van' steunen we dit van alle kanten. Maar jullie hulp is van groot belang! Als je wilt doneren voor het jaar 2023 dan kan dat: de snelste manier is door middel van het scannen van onderstaande QR code.

Via deze code kun je snel een mooi bedrag invullen.

Graag houden we jullie op de hoogte van alle spannende ontwikkelingen, daarom alvast de aankondiging dat we op dinsdagavond 10 oktober weer onze gezellige donateursavond houden.

Met vriendelijke groet,
Stichting Loods 50 voor Onderzoeksjournalistiek
B. Bilker, voorzitter

AFVALCONTAINER HUREN IN LEEUWARDEN E.O.?

Afvalcontainer verhuur
(van 3m3 tot 40m3)

Milieustraat

Bedrijf & Particulier!

Einsteinweg 16 | Leeuwarden
058 213 1018 | info@oldehove-recycling.nl
www.oldehove-recycling.nl

CRIME CITY LEEUWARDEN

Door een medewerker • Beeld Anton Feddema

vraagt om een politiek-bestuurlijk en professioneel debat

De fractievoorzitter van Lijst 058, Otto van der Galiën, stelde scherpe vragen aan het college van b en w. Aanleiding vormen recente incidenten in Leeuwarden: schietpartijen, steekpartijen, zware mishandelingen en een explosief in een woning. Van der Galiën rekent op een uitvoerige beantwoording van de vragen: 'Wat zijn de oorzaken, is er een verband met de grote drugshandel in de stad, kunnen inwoners nog rustig over straat.' Een kernvraag van Lijst 058 is of 'politie en burgemeester nog wel grip hebben op de situatie.'

VEILIGHEIDSRISICOGEBIED

In maart van dit jaar kreeg de Leeuwarder gemeenteraad nog een brief van de burgemeester, waarin hij meedeelde dat hij, net als voorgaande jaren, een deel van de stad als veiligheidsrisicogebied zou aanwijzen. Het gaat dan met name om de binnenstad, met de nodige uitwaaiing. Voor de volledigheid: een gebied begrensd door de volgende straten en grachten: Bleeklaan, Bote van Bolswertstraat, Alma Tademaststraat, een gedeelte van de Emmakade noordzijde, Julianastraat en Spoorstraat, de spoorrails evenwijdig gelegen aan de Oostergoweg, Hollanderdijk, Wijnhorsterstraat, Van Loonstraat, Stephensonviaduct, Hermesbrug, Harlingertrekweg, Westerstadgracht, Noorderstadgracht, Hoekstersingel en een gedeelte van Hoeksterend. In dit gebied mag onder meer gefouilleerd worden, omdat 'de absolute en relatieve omvang van wapenincidenten in dit gebied significant en onaanvaardbaar hoog is in vergelijking met omliggende gebieden.' Er is sprake van een verhoogd risico op verstoringen van de openbare orde waardoor het gebied al enige jaren is voorzien van het etiket code rood.

'INCIDENTEN'

De brief van de burgemeester gaat vergezeld van een advies van de politie. Daarin staan meer gedetailleerde gegevens over met name wapenbezit en drugsbezit,

geconstateerd bij controles. Dit rapport wijst op een stijging van 'incidenten' als bedreiging, eenvoudige en zware mishandeling, drugs- en drankoverlast en vuurwapenbezit. De lezer krijgt een beeld over een aantal jaren (2019 t/m 2022) van soorten incidenten: lopend van 'moord/doodslag (inclusief pogingen) tot bezit overige wapens. Ter illustratie: het aantal moorden, zo gedefinieerd (moord en doodslag, inclusief pogingen), bedroeg in 2022 in heel Leeuwarden (stad) 27, waarvan in de binnenstad 6. In de categorie drugs/drankoverlast noteerde heel Leeuwarden in 2022 726 incidenten, waarvan in de binnenstad 242. Al met al lijkt veel materiaal aanwezig om de vragen van Lijst 058 met cijfers te illustreren. De vraag of

de burgemeester en politie nog voldoende grip hebben ligt waarschijnlijk lastiger. Onmiskenbaar is dat de trend in deze jaren vooral op een toename van incidenten wijst, al is het beeld soms wisselend. Terwijl het beleid toch vooral gericht zal zijn op afname van incidenten.

RAPPORT LEEUWARDER ONDERMIJNING

Waar we het dan nog niet over hebben gehad is het geruchtmakende rapport Leeuwarder Ondermijning van alweer enkele maanden oud. In dit rapport, een 'bestuurskundig-criminologische analyse' van Edward van der Torre, Pieter Tops en Titia Jongepier krijgen we een onaangenaam beeld voorgeschoteld.

In drie hoofdstukken achtereenvolgens 1. 'Criminele gelegenheidsstructuren', 2. 'Ondermijnende praktijken' en 3. 'De gemeentelijke aanpak van ondermijning' wordt de situatie ontleed. Hier passeren fenomenen als criminele olievlekwerking. Het gaat om veel meer dan drugs: een criminele sub-infrastructuur, risico-branches en -locaties, drugsproductie en drugshandel. Gerelateerd aan vastgoed wordt genoteerd: schadelijke praktijken, misstanden en zorg, en andere misstanden (mogelijk mensenhandel).

Er komt een berg van inzichten en gegevens aan de orde, waarbij soms de vraag rijst: wat gebeurt er al in de praktijk en wat zijn mogelijke (te vrezen) ontwikke-

De vraag is of de burgemeester en politie nog voldoende grip hebben

Hotel-Eetcafé
Duhoux *sinds 1916*

• ETEN • DRINKEN •
• SLAPEN • GENIETEN •

GREATE BUORREN 4-8 • 9088 AE WIRDUM (FRIESLAND)
TEL: +31 (0) 58 255 15 13 • EMAIL: INFO@HOTEL-DUHOX.NL

lingen? In elk geval hebben de onderzoekers met een groot aantal deskundigen, praktijkmensen en andere respondenten gesproken. Op bepaalde momenten wekken formuleringen de behoefte aan verdere toelichting, zoals verschillen van inzicht binnen de gemeentelijke organisatie over de ernst van de problematiek. Hier en daar schijnen zich binnen de gemeentelijke organisatie vormen van ontkenning of vergoelijking voor te doen.

RUIMTE NODIG VOOR POLITIEK-BESTUURLIJK EN PROFESSIONEEL DEBAT
Opvallend is dat de onderzoekers zich – na de uitgebreide analyse – in hun aanbevelingen sterk beperken. Het argument daarvoor is dat volgens de onderzoekers – op basis van de uitgevoerde empirische analyse – er ruimte behoort te zijn voor een politiek-bestuurlijk en professioneel debat.

Deze formulering verdient aandacht. De interpretatie ligt voor de hand dat – naar het oordeel van de onderzoekers – dit debat tot op heden onvoldoende is gevoerd. De aanbevelingen die wel volgen verschaffen dan enig startmateriaal voor die noodzakelijke discussie. In de eerste plaats wordt genoemd de noodzakelijke personele capaciteitsuitbreiding. Op dit moment zou ondermijning slechts één op de vijftien taken van een OOV-trio (Openbare Orde en Veiligheid) zijn. Ondermijning vereist meer ‘gepaste handhaving’, uitbreiding van Bibob-toetsing en uitoefening van preventieve taken voor verbetering van kansen en sociale veiligheid van kwetsbare inwoners – zo lezen we. Ten tweede is er behoefte aan gespecialiseerde boa’s, voor controle van bedrijfspanden, en dagelijks toezicht en handhaving op tijden en locaties met kans op criminele praktijken. Ten derde, aldus het onderzoek, zijn investeringen nodig in de aanpak van misstanden in de vastgoedwereld. De onderzoekers noemen hier de falende gemeentelijke aanpak in de Vlietzone. In de vierde plaats wijst het rapport op het belang van steekhoudend toezicht op de kwaliteit en rechtmatigheid van zorg. Het is nodig om de gewenste zorgresultaten te boeken en de geleverde zorg fraudebestendiger te maken.

VAN BINNENSTAD, NAAR VLIETZONE EN VRIJHEIDSWIJK EN BILGAARD
Op de raadsagenda zagen we kortgeleden dit brisante onderzoeksrapport ‘Leeuwarder Ondermijning’ op de agenda staan. Maar plotseling verscheen de mededeling ‘geannuleerd’. Zonder vermelding van de reden. Leeuwarden moet maar raden. De mededeelzaamheid van de gemeente is soms beperkt. Een opvallend en veront-rustend rapport als dit hoort duidelijk en hoog geagendeerd te staan. In de eerste plaats hebben de inwoners daar recht op. De gemeentelijke reactie, ook de begeleidende brief van b en w bij de aanbieding aan de raad was nogal routineus (het bekende ‘zorgelijk en aandacht voor deze materie’).

In de aanbevelingen had een vermelding van het – op andere plaatsen in het rapport wél genoemde – grotere spreidingsgebied van drugshandel en daarmee

RIOOLWATERONDERZOEK

Uit rioolwateronderzoek is, na vragen uit de gemeenteraad, gebleken dat Leeuwarden kampt met een zorgelijk aantal drugsgebruikers. Uit het onderzoek, uitgevoerd door Watercycle Research Institute en het Wetterskip, blijkt dat sprake is van een zeer fors cocaïnegebruik in vergelijking met andere gemeten gemeenten (Amsterdam, Utrecht, Groningen, Zwolle en Eindhoven). Ook is er sprake van zeer fors amfetaminegebruik. In Leeuwarden wordt het meeste cannabisgebruik gemeten in verhouding met Amsterdam, Utrecht en Eindhoven.

Uit het onderzoek wordt geconcludeerd dat de financiële omvang van de lokale drugsmarkt gedomineerd wordt door cannabis: 24.000 euro per dag en cocaïne: 29.000 euro per dag. Op jaarbasis wordt de omvang geschat op 20 miljoen euro. In een brief aan de gemeenteraad schrijft het college dat men de situatie zeer zorgelijk vindt en schadelijk voor de gezondheid van gebruikers en hun omgeving. ‘Daarnaast gaat achter de drugs een illegale en nietsontziende wereld schuil, waarbij kwetsbare mensen het meeste risico lopen hierin verstrikt te raken, zoals ook blijkt uit het rapport ‘Leeuwarden Ondermijning’ (enkele weken geleden verschenen; Tops en Van der Torre).

Burgemeester Buma, onlangs te gast bij Sven Kockelmann op Radio 1, kon nog geen concrete stappen aankondigen. In de brief wordt gesproken over nader onderzoek en gesprekken met de instanties. In het CDA-verkiezingsprogramma voor de gemeente Leeuwarden staat nog altijd dat het aantal coffeeshops in de stad (12) teruggebracht moet worden tot nul. Een granaat die vrijdagavond in een woonhuis werd gevonden bracht Buma in verband met deze problematiek.

Een granaat die vrijdagavond in een woonhuis werd gevonden bracht Buma in verband met de problematiek

verbonden criminaliteit – van binnenstad naar Vlietzone, en ook Vrijheidswijk en Bilgaard niet misstaan. In dit verband schenkt het rapport aandacht aan het programma Oost. Dit voor een periode van twintig jaar beoogde programma geniet – bijvoorbeeld in Bilgaard – nauwelijks bekendheid. Op de recente wijkconferentie van het wijkpanel Bilgaard gaf het bestuur te kennen dit programma liever aan hogere instanties over te laten. Helaas deed de aanwezige wijkwethouder er het zwijgen toe. Wat willen de bestuurders met dit programma en hoe zijn de vorderingen? Hel lijkt nu nogal een vervan-mijn-bedshow te worden als het gaat om de inwoners.

DE RIOOLWATERANALYSE

Bij de beantwoording van Van der Galiëns vragen kan ook het rapport van het KWR met de rioolwateranalyse van drugsgebruik goed van pas komen in de gemeente Leeuwarden. Het was al in 2021 dat de toenmalige fractievoorzitter van het CDA, Sytze Brouwer, om een dergelijk onderzoek vroeg. De gemeente had nogal wat tijd nodig (allerlei overleg met de andere Friese gemeenten en ‘goedenadenken over de ‘financiële haalbaarheid’ dat een jaar in beslag nam). Maar nu dus een verontrustend verhaal: zeer fors cocaïnegebruik in vergelijking met andere gemeten gemeenten, gelijk aan de consumptie in Amsterdam in 2022. En zeer fors amfetamine-gebruik (speed) in vergelijking met de andere gemeenten. In Leeuwarden wordt er meer cannabis gebruikt dan in Amsterdam, Utrecht en regio Eindhoven. Prestaties waar we niet trots op moeten zijn.

In Leeuwarden wordt er meer cannabis gebruikt dan in Amsterdam, Utrecht en regio Eindhoven

MESTVERGISTERS STILGELEGD VANWEGE AMFETAMINES

En vandaag (14 oktober) nog even het bericht in de LC dat ‘mestvergisters op slot moeten na vondst amfetamines’. De schade zal mogelijk vele tientallen miljoenen euro’s bedragen. Twintig mestvergistingsbedrijven in het Noorden moeten tijdelijk op slot na de vondst van amfetaminen in het digestaat (= restproduct). Een exploitant die anoniem wenst te blijven vermoedt dat criminelen het drugsafval gedumpt hebben in partijen bijproduct of dat veehouders onder druk zijn gezet om het af te nemen.

De provincie is ook in actie gekomen. Commissaris van de Koning Brok wees op de kwetsbaarheid van de haven van Harlingen vanwege drugssmokkel en er zijn weer statenvragen gesteld over vakantieparken en misstanden (ondermijning, witwassen) die zich daar (kunnen) voordoen. Van der Galiën heeft gelijk: Hebben we nog wel voldoende grip?

LEVO is sponsor van Koken met Klaas: iedere dag op www.liwwadders.nl

KOKEN MET KLAAS (KLAASKASMA@LIVE.NL)

AARDAPPEL- EN SELDERIJSOEP MET PADDENSTOELENSALADE

Ik hou hier mee op, dacht ik toen ik stond af te wassen. Voortaan eet ik alles van één bord. Dat is vast ook beter voor het milieu, maar sowieso voor me zelf. Als ik de hele maaltijd op één bordje schep, hoef ik ook de tafel niet te dekken, veeg ik mijn mond wel af aan een theedoek en kan ik gewoon op de bank zitten eten.

Ik heb dat dus geprobeerd. Onderstaand gerecht, een soep en een salade in één kom, heb ik op de bank gegeten, terwijl ik keek naar Gordon Ramsay die een waardeloos restaurant verbouwde. En ik moet zeggen, het voelde wel een beetje als decorumverlies. Zelfs nu ik bijna altijd in mijn eentje eet, trek ik voor het diner toch altijd even een net colbert aan, steek een kandelaar met kaarsen aan, poets het tafelzilver en laat Maria Callas bescheiden uit de speakers klinken. Maar, terwijl ik de afwas deed, kwam de gedacht bij me op dat ik daar natuurlijk ook iemand voor in kan huren. Iemand die mijn wijn inschenkt en de tafel dekt.

INGREDIËNTEN VOOR 4 PERSONEN
VOOR DE SOEP
sap van 1 citroen
1 knolselderij, geschild en in blokjes
4 aardappelen, geschild en in blokjes
2 sjalotjes, gehakt
1 kwart bosje gehakte peterselie
2 tenen knoflook uit de knijper
1.5 deciliter witte wijn
1.5 liter bouillon of water
zout
zonnebloemolie

VOOR DE SALADE
1 halve theelepel gladde mosterd
1 eetlepel witte wijnazijn
2 eetlepels walnotenolie
1 doosje champignons, in plakjes gesneden
50 gram gehakte walnoten
1 eetlepel zonnebloemolie
gehakte peterselie
zout en peper

BEREIDING
Doe het citroensap in een kom koud water en doe hierin de blokjes selderij zodra je ze gesneden hebt. Verhit de zonnebloemolie in een pan en fruit hierin de sjalot en de blokjes aardappel. Voeg na 5 minuten de blokjes selderij toe. Laat alles 10 minuten zachtjes bakken. Voeg de knoflook toe en bak deze 1 minuut mee. Voeg de wijn toe en laat deze tot de helft inkoken. Voeg daarna de bouillon of het water toe. Laat de soep zachtjes een half uur koken. Pureer de soep daarna in een blender of met de staafmixer. Giet de soep terug in de pan en breng hem verder op smaak met zout en peper.

Roer voor de salade in een kommetje de mosterd, de wijnazijn en de walnotenolie door elkaar. Bak de plakjes champignons in de zonnebloemolie en voeg de gehakte walnoten toe. Vermeng ze dan met de dressing en de gehakte peterselie. Breng de salade op smaak met peper en zout.

Schep de soep in kommen en leg de salade op de soep.

Familiebedrijf sinds 1916
LEVO®
Dé olie en saus specialist!
VOOR MEER INFORMATIE KUNT U TERECHT OP DE WEBSITE VAN LEVO, WWW.LEVO.NL
VOOR EEN ADVIES OP MAAT KUNT U CONTACT OPNEMEN MET LEVO OP 0517-394141 OF STUUR EEN MAIL NAAR INFO@LEVO.NL

Frysk Gala in de Grote Kerk

Op vrijdag 17 november 2023 organiseren wij, Jan Gerard van der Wal Creative Director van Nobleza Events en Patron-Cuisinier Wouter Brandsema van Bistro Aragosta in Leeuwarden het Frysk Gala 2023.

In de feestelijk aangeklede historische Grote of Jacobijnerkerk te Leeuwarden beleef je een fantastische avond. Wij ontvangen u met een verrassend aperitief. Daarna serveert de keukenbrigade onder leiding van Wouter Brandsema een overheerlijk Fries, Frans & Italiaans vijfgangen menu. Bij dit menu zal de wijn rijkelijk geschonken worden.

Tijdens het diner is er muziek, entertainment zijn en volop gelegenheid voor informele ontmoetingen. Kortom: een unieke avond met heerlijk eten, verrukkelijke wijnen, dansen en muziek. Alle ingrediënten voor een groots gala.

DE GROTE OF JACOBIJNERKERK
LOCATIE: DE GROTE OF JACOBIJNERKERK AAN HET JACOBIJNERKERKHOF TE LEEUWARDEN.
ONTVANGST VANAF 19.00 UUR. AANVANG DINER 19.45 UUR. PARKEREN IN PARKEERGARAGE HOEKSTEREND. INFORMATIE EN AANMELDEN: 058 - 303 0481 (DIETWENSEN) INFO@FRYSK-GALA.NL (ALGEMEEN)

Operakoor Amadeus & presenteert Willem Tell in de Harmonie

Nieuwe leden zijn altijd van harte welkom

De 62 leden van het Leeuwarder amateuroperakoor Amadeus staan klaar voor een bijzondere uitvoering: de opera Willem Tell, ofwel Guglielmo Tell van Gioachino Rossini. 'Volgens recensent Rudolf Nammensma, een gerenommeerd muzikkenner, is deze opera hoogstwaarschijnlijk nooit eerder in Friesland uitgevoerd. Wat wel zeker is, is dat het nooit in de uitvoering, enigszins ingekort, die wij laten zien is uit uitgevoerd.' De pr-commissie, die bestaat uit Sjouk de Vries, Marieke Woudstra en Dick Dijkstra, is vol over de uitvoering. 'Dit is niet niks. De kern blijft staan. Er zat ook nog ballet in', aldus Dick Dijkstra.

De vier uur durende opera is door de dirigent en componist van Amadeus Tjalling Wijnstra met respect voor het origineel ingekort tot een twee uur durende uitvoering. Het alom bekende appel-pijl-en-boogverhaal, een legende, handelt over Willem Tell, de belangrijkste vrijheidsstrijder uit de Zwitserse geschiedenis die de kleine koninkrijkes samenvoegde en beschouwd kan worden als de grondlegger van de huidige republiek.

De opera Willem Tell, die dateert uit 1829 en Rossini's laatste opera was, wordt spaarzaam uitgevoerd vanwege de vereisten die gesteld worden aan de rolbezetting, onder meer vanwege de bijzondere tenorpartij. Voor deze zangpartij is Diego Godoy uit Parijs aange trokken. Andere solisten zijn Marcel van Dieren, Itzel Medecigo, Maartje Rammeloo en Martijn Sanders.

Voor Amadeus is de uitvoering van Willem Tell een megaklus. Naast de solisten wordt een compleet orkest (Filharmonie Noord) ingehuurd. Maandenlang is gerepeteerd voor de bijzondere uitvoering onder leiding van Tjalling Wijnstra en met repetitor en pianist Frans Douwe Slot. Amadeus hoopt op een uitverkochte zaal in schouwburg De Harmonie. Wegens prijsstijgingen bij de schouwburg (een verdubbeling) is het koor voor de repetities uitgeweken naar een kerkgebouw aan het Zuidvliet. Penningmeester Marieke Woudstra: 'Het wordt steeds moeilijker om de financiën rond te krijgen. We proberen desondanks de toegangsprijzen in de hand te houden. Voor mensen met een smalle beurs bieden we een stevige korting aan.'

Volgens Sjouk de Vries wordt Willem Tell een bijzondere uitvoering. 'Het is niet erg waarschijnlijk dat deze uitvoering nog eens in Leeuwarden zal worden opgevoerd. Er komt nogal wat bij kijken. We beleven met z'n allen, ondanks de complexiteit, veel plezier aan deze uitvoering.' Nieuwe leden zijn nog altijd van harte welkom.

Dick: 'Je ziet dat velen op latere leeftijd opera meer gaan waarderen. Ik zou zeggen: bezoek Willem Tell in de Harmonie, geniet en laat je inspireren.'

1 NOVEMBER UITVOERING WILLEM TELL IN SCHOUWBURG DE HARMONIE
TOEGANGSPRIJZEN: 35 EURO (VOLWASSENEN), JONGEREN ROT 25 JAAR: 15 EURO.
KAARTVERKOOP VIA WWW.OPERAKOOR-AMADEUS.NL OF VIA DE HARMONIE.

DONDERDAG 26, VRIJDAG 27 EN ZATERDAG 28 OKTOBER
DE HERFSTEDITIE VAN DE RODE LOPER ARTFAIR
IN DE BOEKENPASSAGE IN DE SINT JACOBSSTRAAT TE LEEUWARDEN!

DE RODE LOPER KUNSTENAARSGROEP HAALT ALLES UIT DE KAST EN VAN DE BOVENSTE PLANK VOOR DE RODELOPER-ARTFAIR. INTERESSANT, OPBEUREND, INSPIREREND, WEDERKERIG, COMPLEMENTAIR EN IMMER KLEURRIJK. KUNSTENAARS ZIJN REGELMATIG ZELF AANWEZIG. VEEL WINKELIERS IN DE SINT JACOBSSTRAAT STELLEN HUN ETALAGE WEER BESCHIKBAAR VOOR EEN RAAMEXPOSITIE.

Welkom!

DEELNEMENDE KUNSTENAARS
GERT-JAN DE RUITER, MIRJAM ENGELBERTS, WYKE PRONK, ANTON FEDDEMA, WILCO VAN DIJK, KEITH BRIGHOUSE, OSCAR B'ART JANSEN, HILTJE DE BOER, YVONNE VAN HUIZEN, ROELOF VAN DER SCHAAF, HILDA GERHARDA VAN DER VEEN

derode+loper

SINT JACOBSSTRAAT 32 LEEUWARDEN
TUSSEN TREINENPASSAGE EN FIETSENSTALLING
GEOPEND IEDERE DAG BEHALVE MAANDAG VAN 11-17 U
'S ZONDAGS VANAF 13 UUR

**'GELUKKIG IN DEZE KRANT NIKS
OVER MAX VERSTAPPEN'**

Saakje Zijlstra

**'ER WORDEN BIJ JULLIE GEEN
ZOETE BROODJES GEBAKKEN.
GA ZO DOOR'**

Joke Bustrá-Jorna (in snackbar De Lorentz)

**'IK NEEM ER VIJF MEE. OOK VOOR
MIJN KINDEREN IN DRONRIJP'**

Een mevrouw in de AH op de Schrans

**'ALS DE KRANT OP IS BIJ DE POIESZ
IN ALDLÂN DAN STROOP IK DE HELE
STAD AF NAAR EEN NUMMER'**

Wilma Feddema

**'DE MOOISTE BROODJES LIGGEN
ALTIJD VOORAAN. ER MOET
EENS WAT VERANDEREN. KAN DEZE
KRANT NIET IEDERE VEERTIENDAGEN
VERSCHIJNEN?'**

Bintje Posthumus bij de Jumbo in de Leeuwerikstraat

**KN KEUKEN
RENOVATIE**
n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatieland.nl

06 - 2856 3755

EDDY&HENNY:

**'HOGERHÚS LEI
IN BARRELS
OP 'E SKRAANS'**

HENNY 'Sagen we frou Hogerhús, is se gewond raakt. Anreden op de Skraans deur twee jonges op un scooter.'

EDDY 'Hogerhús riede je nyt somaar om.'

HENNY 'Die scooter botste op un frou en die botste weer op hur. Se lei in barrels en is met de ambulance afvoerd.'

EDDY 'Op haar kleine fietske. De hele knie kapot.'

HENNY 'Kreeg se besoeck fan Slachtofferhulp en vroeg se naar de gewonde frou. Wudden se nyt sêgge wie dat was. Nou, red ik myself oek wel, sei se.'

EDDY 'Frou Hogerhús hoef je niks te vertellen.'

HENNY 'Waren we bij de Welkoop om un bolchrysant liep er un man met krukken. Of wij hem even helpe wudden. Oek anreden op 'e Skraans. Dur un 14-jarige jongen. Hogerhús het toch noch contact kregen met de frou, een lerares in opleiding.'

EDDY 'Je durve bijna nyt meer búten te kommen.'

MANNING
Uitvaartzorg

met liefde geregeld
ongeacht uw verzekering of lidmaatschap

058 - 844 83 65 | www.manninguitvaartzorg.nl

HoutbouwdeBruin

De specialist in geïmpregneerde houtbouwproducten

houtbouwdebruin.nl | 06-22510084 | 0511-705250

HOUTHANDEL
Verkoop, laden & lossen

Hellingstrjitte 2
9269 PV
Feanwâlden

HOUTBOUW
Showterrein & kantoor

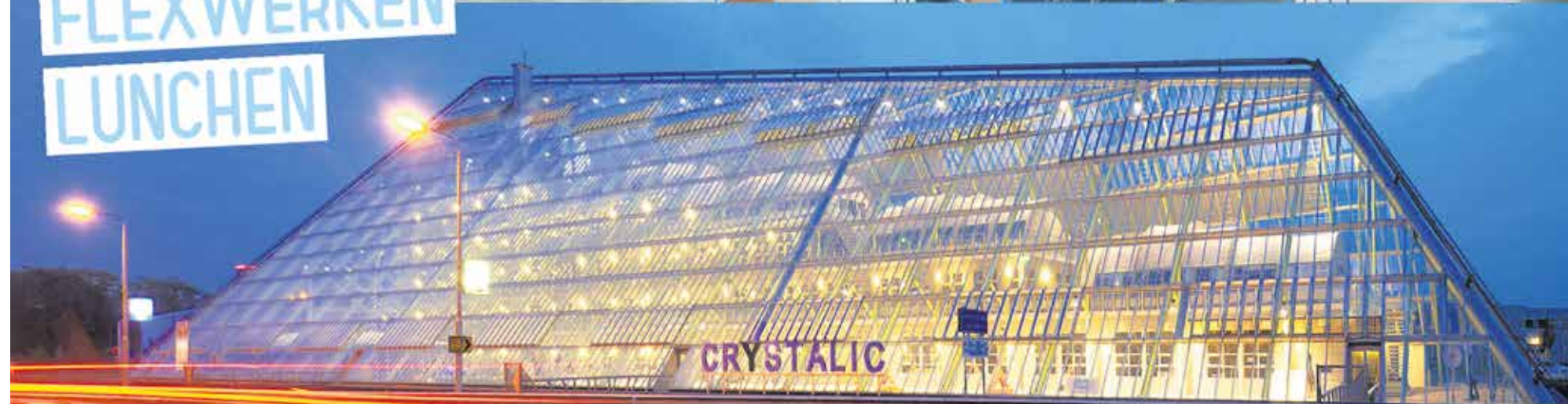
De Swette 1c
9269 RC
Feanwâlden

AL UW BOUWGEMAK ONDER ÉÉN DAK! - HOUTBOUW | HOUTHANDEL | DOUGLAS TUINHUIZEN | BLOKHUTTEN

Wilt u zelf aan de slag? Bezoek dan onze afdeling houthandel voor scherpe prijzen van hout- en plaatmaterialen, tuinhout, gevelbekleding en bouwhout.

KANTOREN
VERGADEREN
FLEXWERKEN
LUNCHEN

Op zoek naar een
dynamische werkplek
of vergaderlocatie?

Bekijk ons aanbod op
www.crystalic.nl

LEEWARDEN | FRANÇOIS HAVERSCHMIDTWEI 2 | 8914 BC | THE NETHERLANDS

crystalic business park